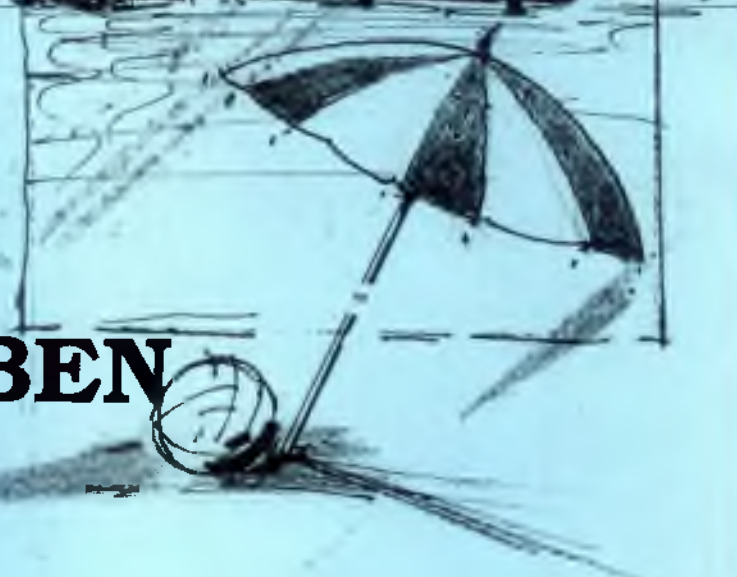
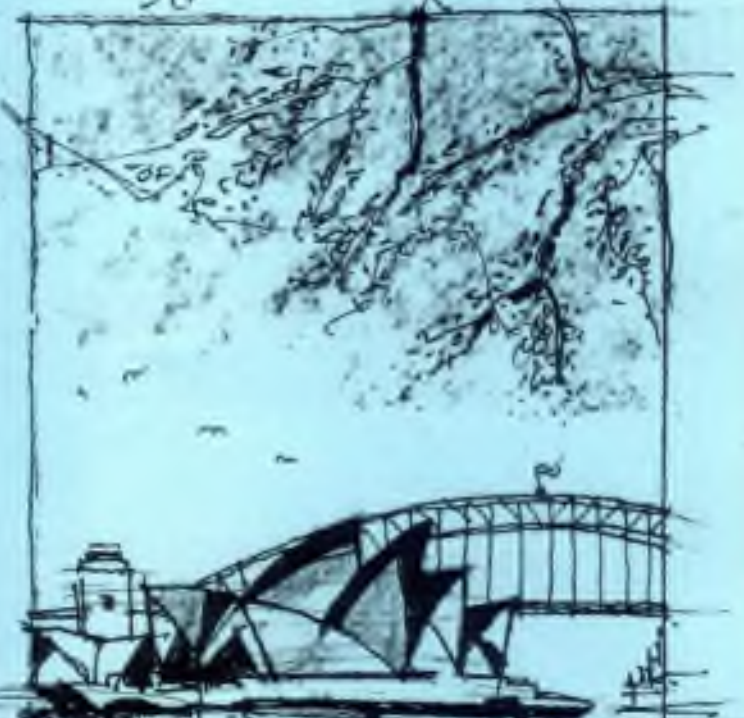
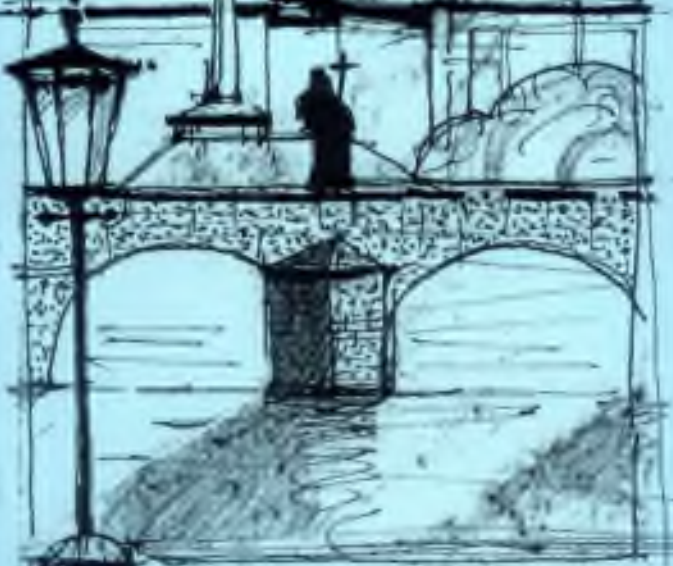

VĚSTNÍK SOKOL SYDNEY

AUSTRALIA

**BŘEZEN / DUBEN
2008**

EDITA BERNTSEN B.A., LL.B.
SOLICITOR AND ATTORNEY

7 ST PAULS ST, RANDWICK NSW 2031

**ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA
POSKYTUJÚCA SLUŽBY V ROZLIČNÝCH
OBLASTIACH PRÁVA, VRÁTANE
EMIGRAČNÉHO.**

Právnu poradu si môžete zaistiť na:

TEL: (02) 9399 9374 MOB: 0423 056 884

FAX: (02) 9326 6012

EMAIL: eberntsen@optusnet.com.au

DENTAL IMPLANTS

Missing Teeth?

Dental Implants may be the solution:

- You can talk, laugh and smile without worrying. Your new teeth will be fully anchored and feel just like your own teeth.
- Eat what you like without problems
- Recover your natural smile
- A safe and reliable treatment method
- There is no need to file down adjacent teeth

Dr. J. Mader, Suite 106, "Piccadilly"
222 Pitt Street, Sydney, 2000
Phone: 9264 5210

Our Treatment Solutions

Single Teeth

Multiple Teeth

Dentures

Whether you are missing a single tooth or a complete jaw, we will have a solution to meet your needs. Implants have a totally natural appearance and feel just like your real teeth. Please visit

In our 12th year! A tour like no other!

EXPLORE & RE-ENERGISE EXCLUSIVE EUROPEAN TOUR

Depart 04 June - Return 28 June 2008

BUDAPEST - PRAGUE & SPA TOWN PIEŠŤANY IN SLOVAKIA

\$7,250 per person + Airport Tax

All Inclusive

Our traditional summer tour to the world renowned **Health Spa Piešťany**, departs **4 June 2008**. This is our 12th year to the Slovakian Spa town located on the river Váh with 200-year-old Spa tradition! You will be amazed to discover how you can **combine health with an exciting European holiday**.

The tour departs with Emirates for Vienna and then by coach to **Budapest**. We start this tour with **4 nights in Budapest** at the luxury Hotel Thermal on the historical Margaret Island situated on the Danube River in the heart of the city. On arrival to the hotel you can unwind in the thermal pool and later on revitalize with a spa treatment.

Discover the impressive Medieval, Renaissance, Baroque and Art Nouveau Budapest during our Grand City Tour. See the 15th century Royal Castle, Fisherman's Bastion, Mathias Church, Parliament House, Hero's square, the neogothic Market Hall with variety of the fresh produce & souvenirs. Enjoy the countryside and the Baroque village of Szentendre, favored by artists, sculptors and poets and the spectacular cruise on the Danube and see the illuminated capital in all its glory!

Every night in Budapest we dine at one of the two restaurants offering a superb buffet dinner - one with gypsy band and the other featuring a harp player; both sure to please lovers of folklore.

Our next stop is **Prague** where we stay **3 nights** at the 4 star Hotel K & K Fenix, few steps from Wenceslas Square, Prague's most fashionable boulevard. We enjoy a Grand Tour providing an excellent introduction to Prague's many historic sights and attractions, including the Astronomical clock, the Old Town square, Charles bridge etc. You'll find that Prague has no rival in beauty. Enjoy dinner at the Prague's first microbrewery, where you can sample the delights of its own brand light and dark wheat beer.

Our last **14 days** will be at the Health Spa, **Piešťany**, an authentic health resort with thermal mineral springs and mud spa treatments! Here, we are staying on a picturesque spa island close to the pedestrian part of the city. During our stay you will receive 3 meals daily, enjoy daily 4 spa treatments, sightseeing, walking, dancing, gypsy music and folklore in an unmatched resort experience with everything within walking distance! When we aren't relaxing using the luxurious spa facilities such as the pool with a poolside bar service or receiving spa treatments, we visit the local market, explore the nearby town, enjoy free outdoor concerts, play golf, go shopping or join one of the included sightseeing tours.

The Piešťany Spa recently was awarded the Certificate of Highest Quality!

This is a high quality tour for you to enjoy, explore and revitalize!

Experience the 26-day Escorted Tour in style flying Emirates, staying at 4 star luxury hotels in Budapest, Prague and Piešťany. Included is daily Buffet breakfast, dinners (only 2 dinners not included) & daily lunches at the Spa. Also included is sightseeing, cruise on the River Danube, entrance fees, 1 spa treatment in Budapest, daily spa treatments at Spa Piešťany, portorage and Spa tax.

Great value at \$7,250 per person twin share + Airport tax.

(Single Room supplement: \$1,300. Business Class upgrade: \$4,800).

I look forward to hearing from you!

Eva Santo
Director / Tour Leader

++++
**České mše se konají v 11.30 ve Strathfieldu v kostele svaté
Marty každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci.**
++++

~~~~~

**SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA PRO PŮJČKY KNIH A VIDEOKAZET OD ÚNORA DO
LISTOPADU VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21 HODIN.
VOLEJTE RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886
nebo PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765**

~~~~~

H. G. Mayer & Co.

METROPOLITAN TAXATION SERVICES (BANKSTOWN) PTY. LIMITED
ACCOUNTANTS & TAXATION CONSULTANTS

Phone: 9707 1833

All Mail to:
P.O. Box 58
Yagoona 2199

Cnr Dutton St, & The Crescent,
Yagoona 2199

Vážená sestro, vážený bratře,

PŘÍSPĚVKY na rok 2008 \$ 25.00

Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že členské příspěvky jsou nyní splatné. Dle nových klubových Stanov členské příspěvky je nutno uhradit do konce ledna 2008. Šek nebo Money Order prosím vystavte na „**Sokol Sydney Ltd**“. Nezapomeňte též napsat svoje jméno a adresu.

Příspěvky 2008	\$ 25.00
Příspěvky 2007 (pokud nezaplacené)	\$ (\$ 25.00)
Dar na Věstník	\$
Dar na údržbu Národního domu ...	\$
Celkem	\$

**VEZMĚTE, PROSÍM, NA VĚDOMÍ NOVOU ADRESU PRO
ZASÍLÁNÍ VŠECH PLATEB: SOKOL SYDNEY LTD,
16 GRATTAN CRESCENT, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 2
Ročník LVI
Březen / Duben 2008

Number 2
Volume LVI
March / April 2008

LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

Print Post Approved PP 239732-00003

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

VESELÉ VELIKONOCE

OBSAH

<i>Slovo starosty a pokladníka</i>	6
<i>Narozeniny / Ohlasy čtenářů</i>	7
<i>Slovo úvodem</i>	8
<i>Řád pro Augustina Rebce</i>	8
<i>Exil a emigrace</i>	9
<i>Kosovo - druhý Mnichov?</i>	11
<i>Dopis pana velvyslance</i>	14
<i>Z Generálního konzulátu / Žalov</i>	15
<i>České Orfeum</i>	17
<i>Kino Ponrepo</i>	18
<i>Letem světem</i>	19
<i>Bolševická poezie - P Kohout</i>	21
<i>V dobách bojů o Slovensko</i>	22
<i>Holandské intermezzo</i>	25
<i>5,100 year old Oetzi</i>	26
<i>Albrecht z Valdštejna</i>	28
<i>Perly a perličky</i>	30
<i>Komunisté připravují nový Únor</i>	35
<i>Humor</i>	36
<i>Manhattanská deklarace</i>	38
<i>Poslední týdny v Praze</i>	39
<i>Z tajů krás české řeči</i>	41
<i>Sokol - malé dějiny velké myšlenky</i>	42
<i>Osud generála</i>	43
<i>Dva proti Říši</i>	45

VĚSTNÍK

Dvoutměsíčník Sokola Sydney.

Obsah publikovaných článků nemusí být totožný s názory redakce. Vyhrazuujeme si právo články upravit.

Redakční rada: J Zahradka,
B Šindler, P Čermák
Telefon redakce:
02 9528 7928

Email:

contact@sokolsydney.com
Věstník se též nachází na
internetové stránce
www.sokolsydney.com

**Příští uzávěrka Věstníku:
7.5.2008**

**(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

Z PERA STAROSTY

Nazdar bratři a sestry. Nejdříve bych rád připomenul, že naše výroční schůze - valná hromada - se bude konat v neděli 6. dubna 2008 ve 14.00 hodin v našem Národním domě. Máte-li skutečný zájem o budoucnost Sokola vaše účast je velice důležitá.

Výbor Sokola nadále pracuje na zajištění a zlepšování bezpečnosti našeho Národního domu a to především na rozdělení a samostatného uzavření přízemí a prvního patra. Vzhledem k větší návštěvnosti z řad veřejnosti je uzavření prostoru prvního patra další nutný krok k zajištění větší ochrany našeho zařízení. Nadále se počítá s instalací elektronického zámku který bude možno dálkově ovládat telefonem.

Na poli společenského života Sokol plánuje vzpomínkový večer u příležitosti 40-ti letého výročí události srpna 1968 a to ve spolupráci s CS country clubem, Lidcombem a několika dalšími organizacemi včetně velvyslaneckých a konzulárních úřadů.

Nazdar Jarda Krejčík

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Prosíme zahraniční odběratele Věstníku, aby pokud možno platili předplatné v australských dolarech, většinou jde „draft“ od banky předem objednat. Za převod z jiné měny nám banka účtuje 10.50 australských dolarů. Jen poštovné do zahraničí za ročních 6 čísel nás stojí 24AUD a bude co nevidět opět zvýšené. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník celkem \$1,655; fond na údržbu Národního domu \$480. Mnoho díky všem dárcům.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PŘÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2008 BYLY SPLATNÉ DO 31/1/2008**. Někteří členové ještě nezaplatili za rok 2006 a mnozí za rok 2007.

Věstník: předplatné pro nečleny je \$25 na kalendářní rok od 1.1. do 31.12.2008.

Vydání: celkem \$13,004, z toho mimořádné bylo pojištění \$8,571.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1.1.2008 do 29.2.2008:

Merenyi R	150	Záhorský L	25	Dlask J	20
Gajdošík M	75	Krauss J	50	Jelínek J&M	75
Kofler E	25	Nováčková V	25	Barton B	25
Benická A	25	Štefánek M	25	Holovský M	25
MO (Maroubra)	20	Klika O Dr	25	Kříž M	30
Sokol J	75	Bureš O	50	Galíček J	40
Lukáš F	25	Hlaváč H	100	Mikuš J	25
Mikuš J	25	Jonák C&E	50	Chvojka R	25
Škopek T	25	Kučera O	25	Vacek J	50
Zelina K	50	Doležel Z	20	Tondr A	25
Dobrovský G&M	30	Brychta O	50	Fiala E	50
Rada M	25	Pšeničný I&O	10	Winter E Dr	10
Kašpárková Z	25	Černá M	25	Kramář M	10
Vítek P	25	Horák M	5	Vickers M	175
Mach E	25	Verner H	35	Hanousek J	25
Benická Anna	10	Ringer M	35	Hajná M	25
Jelínek J	25	Nečas M	10	Skalický L	25
Pantoflíček B A	50	Pomej J	30	Maříková L	25
Panik L	25	Ningerová I	10	Tomek J	25
Sirůček K	50	Müllerová J	25		

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086**.

„SOKOL SYDNEY LTD“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „Money Order“ je teď jediný „Payee“ australským bankám přijatelný. Prosíme používejte jen tento název pro všechny platby.

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

V tomto dubnovém čísle Věstníku popřejeme **dubňáčkám a dubňákům, květenkám a květnákům.**

Srdečně blahopřejeme a přejeme všechno nejlepší sestřím, které oslaví své kulaté, nebo půlkulaté narozeniny v dubnu a v květnu: 2.4. **Marii Pecharové,** narozené ve Zbečniku, 11.4. **Marcele Bohdanové,** rodačce z Prahy a **Mileně Kuldanové,** narozené také v Praze, kde začala cvičit v Sokole Vyšehrad, kde složila sokolský slib a kde cvičila až do roku 1948. Sestra Kuldanová oslaví své kulaté narozeniny a my ji dnes vítáme mezi sokolské seniory. 12.5. bude slavit narozeniny **Ivanka Kazdová,** rodačka z Chlumce nad Cidlinou a 22.5. **Zdeňka Nitschneiderová** rodačka z Plzně a 23.5. oslaví své „kulaté“ náhodská rodačka **Blanka Jirásková,** kterou spolu se sestrou Kuldanovou uvítáme mezi sokolské seniory. Dále poblahopřejeme 25.5. **Erně Marii Bauerové,** která se narodila v Záhřebu v Chorvatsku a 27.5. **Heleně Marii Jiříčkové** narozené v Šanghaji.

A vše nejlepší našim bratřím, kteří ty kulaté nebo půlkulaté oslaví v dubnu a květnu. 5.4. oslaví své kulaté narozeniny, **Stanislav Harach,** rodák z Helpy, 18.4. **Vladimír Bohdan,** pražský rodák a 12.5. oslaví svoji padesátku pražský rodák, bývalý člen naší jednoty bratr **ing Jiří Neužil,** který přijel do Austrálie jako výzkumný pracovník ve vědeckém týmu. Našel si čas, aby se svoji manželkou a dětmi chodil do Sokola. Vážili jsme si toho a nezapomínáme.

A těm dříve narozeným, našim seniorům i k nekulatým narozeninám přejeme vše nejlepší a pevné zdraví: 2.4. sestře **Anně Craney Metzzerové,** narozené v Praze a 11.4. sestře **Mileně Křížové,** rodačce z Moravského Berouna, kde cvičila v Sokole v letech 1933-39 a po válce byla cvičitelkou dorostu 1945-49. 15.4. bude slavit své narozeniny vydavatel Pacifiku bratr **Franta Bejček** a o týden poději oslaví své devadesáté šesté narozeniny doyen naší jednoty bratr **John Hanuš Federer,** Pražák, který jako legionář bojoval u Dunquerque. 30.4. oslaví svých osmdesát osm bratr **Josef Tomek,** rodák ze Skutče který složil slib v Sokole Zaječice u Chrudimě a v letech 1946-48 byl náčelníkem Sokola Bečov. A 26.5. oslaví své osmdesáté šesté narozeniny bratr **Vlastislav Navrátil,** rodák z Heršpic na Moravě. Byl žákem Sokola Heršpice již od roku 1928 a později členem Sokola Brno a Sokola Mariánské Lázně. Bratr Slávek také přispívá do našeho Věstníku.

Sestry a bratři přejeme vám dobré zdraví a mnoho dalších spokojených let. J.Z.

Ohlasy čtenářů Věstníku

...příložený je šek na roční předplatné sokolského Věstníku. Obdržel jsem dvě čísla Věstníku od mého přítele Jardy Dlaska a našel jsem je velmi zajímavé a proto bych velmi rád obdržel další.

Miloš Holovský Darwin NT

Srdečné díky za výborné dvouměsíčníky.

S pozdravem M Ringer Neutral Bay NSW

Přikládáme \$25 šek příspěvek na Věstník na rok 2008. Věstník si vždy se zájmem přečteme.

S pozdravem J&M Mikus Manilla NSW

...Přejeme sokolskému týmu hodně úspěchů v roce 2008.

Pozdrav všem známým zasilají Marcela a Jirka Dobrovský Mudgee NSW

...V příloze zasilám šek na \$150 za roční příspěvek Věstníku. Mluvila jsem s panem Zahradkou a prosila jsem o zaslání dalších pěti prosincových Věstníků. Zbytek je dar na Věstník a na údržbu Národního domu. Jsem vám velmi vděčná za tak krásné čtení a dík vám všem za snahu udržování Sokola.

Mnoho zdaru v novém roce a s přáním všeho nejlepšího vám všem Vaše

Růži Mereny Gloucester NSW

Vážení sokolové, sestry a bratři, ani jsme se nenadáli a další rok naší obnovené činnosti uběhl v pilné práci. Všem cvičitelům, trenérům a činovníkům, kteří se o jeho zdárný průběh zasloužili, patří upřímné poděkování. Loňský 8. sjezd České obce sokolské a jemu předcházející valné hromady tělocvičných jednot a sokolských žup zhodnotily uplynulé období, zvolily - nové vedení na všech organizačních úrovních naší organizace a vytyčily další směr našeho snažení.

Sokolské hnutí od svého počátku upřednostňovalo harmonický rozvoj člověka zaměřený na fyzické i duševní zdraví svých členů před rekordními výkony za každou cenu. Nezastupitelnou roli hrála výchova

k hrdosti na rodnou zem a čestnému jednání ve sportu i v životě. Od těchto základních principů sokolství nesmíme ustupovat ani v dnešní, trochu zmatené době, plné převratných změn. Dobře, kdy mnozí z nás jako občané i národ jako celek hledáme své priority a cíle. Stejně tak sokolské hnutí musí v duchu svých tradic modernizovat svůj program i ekonomický model činnosti a přizpůsobit ho novým podmínkám.

Sokol měl v minulosti v našem státě do jisté míry výsadní postavení. V současnosti působí v ČR celá řada spolků, které si vzájemně konkurují programem i v boji o finanční podporu na všech úrovních. A tato podpora, jak finanční, tak zejména v oblasti společenského ocenění výchovy k zdravému životnímu stylu, není dle mého názoru zdaleka taková, jak by si svým významem pro budoucnost národa zasloužila. V uplynulém roce se nás dotkly především výroky politiků znevažující práci desítek tisíc dobrovolných trenérů, cvičitelů a funkcionářů, kteří se ve volném čase a většinou bez nároku na odměnu věnují vedení zejména mládeže na základní, nevrcholové úrovni. Jejich výchovná práce s dětmi a mládeží - ne jen s talenty - je nezastupitelná. Tito lidé by měli být společensky oceňováni a ne zesměšňováni dokonce i na půdě senátu. Mělo by nám jít o fyzický a morální růst celé populace - ne jen několika vybraných talentů. To bez dobrovolné práce mnoha nadšenců není možné.

Z reálné situace musíme vycházet při určování cílů pro příští rok. Co nás tedy v nadcházejícím roce čeká?

Při příležitosti 90. výročí vzniku Československé republiky je třeba důstojně připomenout zásluhy sokolského hnutí a jeho členů při vzniku republiky a v boji proti totalitám. Začít odpovědně připravovat XV. všesokolský slet v roce 2012 bez omezení každodenní činnosti v T.J. Sokol. Prosazovat takový program sletu, který by oslovil maximální počet našich členů.

Na závěr dovoluji, abych Vám všem popřál v roce 2008 především pevné zdraví, hodně životního elánu a v neposlední řadě i trochu štěstí. Sokolskému hnutí pak přejme více vzájemného pochopení při hledání správné cesty a úspěch v našem snažení.

Jaroslav Bernard, starosta ČOS

Zlatý řád města Mělník pro Augustina Rebeca

Bohuslav Bubník Měsíčník "Sokol" 1/2008

Ceny města Mělníka předané 25. listopadu 2007 v Masarykově kulturním domě v Mělníku se poněkud vymykají dosavadnímu způsobu oceňování osobností, jejichž činnost souvisela s určitou konkrétní událostí. Letošní tři vyznamenání mají však mnoho společného: žili v těžkých dobách 20. století, statečně a odvážně vzdorovali mašinérii, o níž válečné nebo totalitní, a v tom nerovném zápase nakonec ztratili své životy. Když čteme jejich osudy, vidíme vždy obyčejného člověka, kteří čelí neobyčejné situaci, a ptáme se sami sebe: „*Jak bych se zachoval já na jeho místě?*“. Osobnosti, které byly oceněny, zastupují tisíce lidských osudů všech, kteří se postavili násilí, nsvobodě a zlu. Díky nim žijeme ve svobodné zemi, mluvíme česky a můžeme demokraticky kritizovat naši společnost. Na návrh Sokola na Mělníce byl zlatým řádem města Mělníka oceněn in memoriam i Augustin Rebec.

*Augustin Rebec (*30. 7. 1905 - +24. 10. 1942)* - náčelník Tělocvičné jednoty Sokol na Mělníce, všestranný sportovec a cvičitel, který pro sokolskou myšlenku žil a dýchal. Po rozpuštění Sokola v roce 1941 se snažil udržovat pospolitost jednoty schůzkami nejvěrnějších členů. V roce 1941 se společně s dalšími členy mělnického Sokola na-

pojil prostřednictvím bratra Václava Nováka na odbojovou skupinu JINDRA. Ta podporovala a spolupracovala s parašutisty, kteří uskutečnili atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Po atentátu 27. 5. 1942 a odhalení parašutistů byl v období následné represe spolu s dalšími mělnickými sokoly zatčen v červenci 1942. Stanný soud v Praze odsoudil rozsudkem z 29. 9. 1942 za podporu útočníků k trestu smrti 252 osob, z toho bylo osm členů mělnického Sokola. Poprava byla vykonána v koncentračním táboře v Mauthausenu 24. 10. 1942.

Tehdy zde zahynuli Augustin Rebec, Božena Rebcová, Ferdinand Černický, Miloslav Černický, Marie Černická, Václav Mareček, Marie Marečková a Libuše Marečková.

Augustin Rebec byl oceněn jako symbolický představitel všech mělnických obětí heydrichiády. Tímto bylo oceněno hrdinství a obětavost členů Sokola na Mělnice v boji za obnovu svobody Československé republiky.

Zlatý řád převzala dcera Augustina Rebce, Jana. Slavnostního předání cen se zúčastnila i vnučka Milada Rebcová.

EXIL A EMIGRACE Zdenek Slouka

Profesor Zdenek Slouka, jehož příspěvek zde dnes přinášíme, byl počátkem padesátých let jedním ze čtyř českých vysokoškoláků uprchlých z Československa, kterým po přistání v Sydney dali Australané do rukou lopaty. Ti další tři byli profesor Jan Kmenta, profesor Miloslav Bernásek a profesor Vladimír Slámečka. Všichni čtyři odcestovali po několika letech v Sydney do USA, získali tam doktoráty a stali se universitními profesory. Američané již tehdy dobře dovedli rozpoznat, ocenit a vhodně uplatnit evropské vzdělání exulantů. Australané dovedli ocenit jen tuhé svaly. V bytě autora tohoto článku se v roce 1950 sešla ustavující schůze budoucího Sokola Sydney.

Štěpán Skřivánek nepíše pro *Věstník* zase tak moc často, ale každým svým článkem mě přinutí k zamyšlení, a za to mu děkuji. Probíraje se staršími čísly *Věstníku*, setkal jsem se s jeho kratším textem „Exil a emigrace“ (červen 2007). Nedalo mi to spát.

xxxxxxxx

Trochu vysvětlení, proč mi tematika exil-emigrace není cizí. Jedné temné noci v prosinci 1948 jsem i s manželkou Olgou přešel hraniční plot pod Břeclavou, pak další hranici ze sovětské zóny Rakouska do americké, a dál a dál. Bylo mi tehdy pětadvacet, redaktoroval jsem ve Svobodných (Lidových) novinách v Brně a současně studoval sociologii na Masarykově univerzitě. Nic z toho se nerýmovalo s pouňorovým děním v Československu, a zvláště ne moje vnitřní uspořádání – syn legionáře, poslední dva roky války v odboji na Vysočině, a od malička Sokol. I vyšel jsem s utkvělou představou, že je třeba něco dělat, aby se do českého života vrátil lidský rým, a že asi bude nejlíp dělat to zvenčí.

Horší to bylo s představou, co dělat? Nebyl jsem vybaven. Co nadělá novinář bez jazyka? Jako Brňák jsem nemohl nemít hutnou němčinu, v gymnáziu jsem nakoupil školskou francouzštinu, zvláště honěný jsem byl v latině – co s tím? A s drobtý sociologie? Řekl jsem si hned v prvních dnech exilu v Innsbrucku – hochu, nic ti nezbyvá, učit se budeš. Anglicky, a hodně jiného. A hodť sebou. V Bregenzi jsem podepsal dvouletý pracovní kontrakt u australské imigrační mise a v červnu 1949 mě už vezla loď USS General Harry Taylor na vyučenou do Sydney.

A tahle Sydney – tak docela jiná tehdy v r.1949 než je dnes – ta mě vycepovala náramně. Po ty dva kontraktní roky jsem házel uhlí v Chulloře, hubil krysy v podzemí pod Elizabeth Street, lepil tenisové rakety Slazenger, mezitím jsem drze psal články pro Sydney Morning Herald a ke konci dělal knihovníka v Mitchell Library. A ještě než jsem se, již vyučen, odebral k exilovému řemeslu, sešlo se u nás několik českých Sokolů, byl mezi nimi také bratr Bořek Šindler, a rýsovala se sydneyjská jednota.

Dorýsování Sokolské jednoty jsem už přenechal jiným a schopnějším. Koncem r.1951 si mě vyžádala americká okupační armáda v Německu jako politického analystu. V lednu 1952, kdy ještě mnozí přijížděli z Evropy do Austrálie, jsem s manželkou odplul lodí *Roma* do Evropy, po dvou letech jsem byl přeložen do Washingtonu na Pentagon, a po dalším roce jsem začal pracovat jako mezinárodní komentátor v newyorské redakci Svobodné Evropy – a zase jsem měl nad sebou svého někdejšího šéfa z Lidovek, Ferdinanda Peroutku.

Během deseti let v Rádiu SE jsem si na Columbia University v New Yorku udělal doktorát v politologii a mezinárodních vztazích a právu, a r.1963 jsem začal na téže univerzitě profesorovat. U profesorování jsem zůstal 30 let, poslední rok (1992-93) na Karlově univerzitě v Praze. Během té doby jsem byl u začátků Společnosti pro vědy a umění ve Washingtonu (1958), později jsem byl po jeden termín jejím předsedou. Koncem sedmdesátých a začátkem osmdesátých let jsem občas proklouzl do Československa a vyvážel všelijaké samizdatové spisy.

Do Československa jsem se začal vracet v prosinci 1989, někdy i desetkrát za rok, jak to šlo, až jsem se tu po r.1993 usadil natrvalo jako důchodce. Uzavřel se kruh, vrátil jsem se k novinářině, na volné noze. Jsem v redakční radě *Literárních novin*, ale poslední roky píše pravidelně jen pro *Lidové noviny* a pro týdeník *Respekt*, ryji do čeho se patří rýt, a je toho tady věřte mi dost. Ryje se mi dobře, nikomu nejsem poplatný, šéfu neznám, nevím, kdy jsem byl takhle svobodný, jako teď při své pětaosmdesátce.

V Americe po mně zůstala stopa, syn Mark, narozený v New Yorku. Letos v lednu jsme telefonicky oslavili jeho padesátku. Mark mluví plynně česky, píše anglicky. A píše ustavičně. Na jaře 2007 mu vyšla v NY jeho pátá nebo šestá kniha, třetí román, *The Visible World*, lidská historie dvou lidí, zasazená do období heydrichiády. Stejně jako jeho předešlé romány, i tahle kniha vychází v několika jiných jazycích, také v českém překladu. V Anglii měla větší úspěch než v Americe, britský nakladatel už dal na trh sto tisíc kopií a nyní dotiskuje další. Mark je profesorem literatury, učil na Harvardu, University of California, na Columbia University, poslední roky je řádným profesorem na University of Chicago a vede katedru „creative writing“, až nato, že tento rok neprofesoruje a nic nevede, univerzita mu dala roční placenou dovolenou, aby mohl psát další knihu. To je skoro stejně dobré jako důchod, ale důchod je lepší: bývá o něco trvanlivější.

XXXXXX

Já vím, klesají víčka. Je to únavné, těch historek o bloudění exilem je příliš a jsou většinou na jedno kopyto. Ale Štěpán Skřivánek mě svým červnovým článkem „Exil a emigrace“ přivedl k napsání těch pár odstavců o mém putování, abych se teď mohl zeptat: tak co já propánajána vlastně jsem, nebo byl, nebo jsem – exulant nebo emigrant? Možná jsem ustrnul někde v prázdnu mezi těmi dvěma pojmy a nejsem nic. To se mi ovšem jaksí nezdá. Možná je něco v nepořádku nikoliv se mnou, ale s těmi pojmy, exil – emigrace, chtěly by asi učesat tvrdým hřebelcem.

Vidím to trochu jinak než Štěpán Skřivánek. To je dost samozřejmé, hledíme na to z jiných konců, úhly pohledu se liší. Štěpán Skřivánek je podle mne příliš přísný, když tvrdě odlišuje exulanty od emigrantů a když staví exil na jakýsi vyšší pedestal. Jistěže tomu rozumím, před pár desítkami let jsem sám v jedné sociologické studii definoval základní rozdíl mezi exulantem a emigrantem takto.

The exile, wherever he may be, would rather be back where he came from, if it were possible, and does what he can to make it so or, at least, hopes for the change .

The emigré is content with being where he is, rather than to be where he came from, and does what he can to justify his contentment, especially to himself.

Toto odlišení pojmů exil-emigrace v podstatě odpovídá definicím Štěpána Skřivánka. Tam se nelišíme, úhly našich pohledů jsou stejné. Jenže život sám kašle na naše definice a pojmy a abstrakta vůbec a dělá si co chce. Sílu má velkou. Do exilu, trvajícího celá desetiletí, život sám vepíše znaky emigrace. Dívám se sám na sebe. Nepochybně jsem odcházel jako exulant a jako exulant jsem se choval. Ale stejně nepochybně jsem procházel asimilací, srůstal jsem se svým americkým prostředím, od jiných amerických profesorů jsem se zvenčí nelišil, v Americe se mi narodil syn, mám tam kdesi kousek země, mám americké občanství a americký pas, volím v každých amerických volbách a nahlas nadávám, i v tisku, kdykoliv se mi něco nelíbí na americké politice – nejsou-liž to znaky emigranta?

Ovšemže jsem potkal také čisté emigranty. Začátkem r.1949, než jsem odjel do Austrálie, jsem jednu dobu bydlel v hospodě Gasthof Post v Sistransu nad Innsbruckem. Bylo nás tam několik uprchlíků z Československa. Také jistý pan Krecl, měl v severních Čechách malou továrničku na nitě. Často jsme si vyprávěli. Pan Krecl mi jednou řekl: „Ani nápad, ať se stane co chce, už se nevrátím. Dlouho mi trvalo, než jsem z dílny na nitě udělal malou továrnu. Tu mi vzali Němci. Otce a matku dali do koncentráku, matka byla Židovka, už se nevrátili. Po válce mi trvalo dva roky, než jsem tu fabričku s dvanácti zaměstnanci dal zase do běhu. Vzali mi ji komunisti. Se

mnou chtěli dělat nějaký soud. Koukněte se támhle, však je znáte – pět dětí mám, od tří let do patnácti. Ať do mě blesk, jestli jim někde nenajdu lepší svět.”

V Sydney jsem se také seznámil s Tomem Lukem, přátelé jsme dodnes, i když Tom s rodinou žije v Ženevě. Tom se původně jmenoval Tomáš Löwenbach. Je o tři roky mladší než já. Mladá léta prožil s celou svou rodinou v nacistických koncentracích, konec války ho zastihl v Mauthausenu, z celé početné rodiny přežili jen otec a Tom. Po návratu byl Tom dva roky v nemocnicích, než ho dali do pořádku. Vzápětí přišel únor 1948 a Tom i jeho otec se dostali do Švýcarska a odtud do Austrálie. Během let se Tom vypracoval na vysokého úředníka u Spojených národů – the UN High Commissioner for Refugees – aby mohl pomáhat lidem bez domovů. Je Tom Luke exulant nebo emigrant?

xxxxxxx

Proud života obrábí a propojuje pojmy exil-emigrace. V mnoha exulantech je notný díl emigranta, v mnoha emigrantech jsou zřetelné stopy exilu. Exil a emigrace jsou ve své podstatě stavy mysli, nikoliv objektivně rozeznatelné životní orientace. A svobodná lidská mysl má dostatečnou šíři a hloubku, aby v sobě unesla exil i emigraci současně. Divám-li se opět na sebe, snad nikdy jsem nebyl víc emigrantem, než v prvních letech po návratu do Československa, i když jsem si myslel, že se vracím domů. Konec konců, žil jsem tu jen do svých pětadvaceti. Potom jsem byl téměř půl století za hranicemi. Vracel jsem se domů? Sám jsem byl jiný, a tato moje země byla také docela jiná. V něčem jsem se musel asimilovat. Mnohé mi zůstává nepříjemné. A tak jsem zase exulantem – dělám své novinářské málo, aby se tenhle můj poslední domov zlepšoval. Je tu dost takové exilové práce na dvě generace, na tři.

P.S. Štěpán Skřivánek také zaznamenal, jak nacisté a po nich komunisté dělali z exulantů emigranty a termín „emigrant“ proměnili v nadávku – zločinec, zrádce... Snad je dobře si to sice pamatovat, ale jinak to odložit jako nepotřebné a odepsané, tak jako jsou už odepsaní a nepotřební strůjci této demagogie.

KOSOVO - DRUHÝ MNICHOV?

Štěpán Skřivánek

Dvacetpět milionů Kurdů už čeká na svůj vlastní stát po celé dlouhé generace. Tibetané v čele s Dalai Lamou se marně snaží vymanit se z čínské okupace. Prastarý evropský kmen Basků bezmocně doráží na Španěly s apely o samostatnost. Čečenové - sevření uvnitř ruské federace - se pomalu vzdávají boje za svobodu. Avšak pár set tisíc Albánců se nastěhuje do jedné jihosrbské provincie a protože se to právě hodí do krámu jistým evropským mocnostem, zčista jasná se prohlásí za samostatnou státní jednotku, ony evropské mocnosti jim poskytnou vojenskou ochranu a máme nového člena Spojených národů.

V září roku 1938 Francie, Velká Británie, Německo a Itálie jednaly o Československu bez Československa a jeho spojenci Francie a Velká Británie dopustily, aby se hitlerovské Německo zmocnilo tak zvaných Sudet, od dávných časů součástí to země české koruny. Přesněji vyjádřeno, Francie a Velká Británie svému tehdejšímu spojenci, Československu, doslova nadiktovaly Sudety Němcům vydat, nechce-li být označeno ono samo za iniciátora války. Před německým diktátorem Angličané i Francouzi klekali na kolena, jeho holou agresi neviděli a vidět nechtěli, ale svého malého spojence Hitlerovi předhodit dovedli. V únoru 2008 tytéž čtyři evropské mocnosti – Francie, Anglie, Itálie a Německo – za patronace naivních Američanů, dopouštějí, aby se historická část srbského území, Srbům památné Kosovo, odpoutalo od mateřské země a prohlásilo se samostatným státem a stalo se tak de facto satelitem mohamedánské Albánie, popřípadě hračkou západoevropských gigantů, najmě Německa. Srbové byli přemlouváni, Jugoslávie přiškrcena a zatlačena ke zdi, Bělehrad bezohledně bombardován, mosty přes Dunaj ničeny, civilní obyvatelstvo zstrašováno a srbské vládě vyhrožováno dalšími vojenskými sankcemi. A to proto, že albánští přistěhovalci, vniknuvší do srbského Kosova, využili chorvatské revolty proti Bělehradu, nehodlali se odtud hnout a chtěli se stát pány srbského kosovského území. Tak se to musí jevit pozorovatelům zvenčí.

Neškodilo by alespoň velmi krátce zabrousit do historie. Tak jako Australané symbolicky oslavují prohranou bitvu u Gallipoli, Srbové vzpomínají na bitvu proti tureckým

nájezdníkům, ve které před několika staletími zvítězil jejich úhlavní nepřítel, Turci, a která prakticky uvrhla slovanské Srby spolu s jinými balkánskými pravoslavnými Slovanů do staletého područí Osmanů. Vatikán tehdy, v dobách vpádu Turků do Cařihradu jako centra bývalé východořímské říše a později i pravoslavi, nějak jakoby spíše vítal potrestání pravoslavných Řeků za provedenou odluku od římské církve vpádem mohamedánů do řecké pravoslavné metropole a následné okupace dodnes trvajících. Z toho se potom jen pozvolna a za ohromných ztrát v nové době počínali vymaňovat za pomoci carského Ruska Turky v područí chované národy – a povšimněme si, že nechybělo mnoho a Turci dobyli i samu Vídeň. V první světové válce bylo Srbsko udatným spojencem západních Spojenců a spolu s Chorvaty, Slovinci a Macedonci vytvořilo jihoslovanský stát, Jugoslávii. Jugoslávie, právě tak jako Československo, se však již od samého svého vzniku staly, jako státy, trnem v oku Němců a Maďarů. Němci počali přemlouvat Chorvaty aby Jugoslávii rozbili, tak jako Maďari ihned počali navádět Slováky proti Čechům, a také Chorvaty proti Srbům. Když se v Německu a Maďarsku zmocnily vlády autoritativní režimy, dostalo se nepřítelům oněch dvou mladých států vydatné podpory německé i maďarské. Jak německá tak maďarská propaganda neustávaly podporovat elementy Československu i Jugoslávii krajně nepřátelské. V Chorvatsku byla tajně založena teroristická organizace zvaná USTAŠA jejímž agentům se podařilo atentátem podniknutým v Marseille v polovině třicátých let usmrtit jugoslávského krále Alexandra za jeho státní návštěvy do Francie a spolu s ním i francouzského ministra zahraničí Barthou.

Během druhé světové války Němci napadli a vojensky zdolali Jugoslávii a její území rozdělili k nepoznání. Chorvatsku byla milostivě udělena samostatnost, byly k němu připojen o území velké části Bosny-Hercegoviny a Chorvatsko se stalo účinným a vděčným spojencem nacistického Německa. Se Srby Němci zacházeli jako se slovanským podnárodem. Chorvatská USTAŠA nemilosrdně řádila a slula pověstí hrdlořezů daleko horších než byla pověst německých sborů SS. Statisíce Srbů bylo USTAŠOU popraveno a ubito. Další části Jugoslávie připadly Bulharsku, Maďarsku a Albánii a do srbského Kosova počaly proudit davy albánských novousedlíků. Srbové však nepřestali jako partyzáni otevřeně bojovat proti Němcům, jednak pod vedením generála Mihailoviče, jednak pod vedením komunisty Tita. Vítězný Chorvat Tito se po válce snažil udržet v Jugoslávii národnostní klid a mír, avšak proudění Albánců do Kosova neustávalo. Ale ani po roztržce s Kremlem nepřestávala Titova Jugoslávie spolupracovat se Západem a vybudovala mocnou armádu připravenou odrazit eventuální sovětský útok. Po Titově úmrtí se Jugoslávie počínala rozklížovat, především zásluhou chorvatských separatistů. V té době také nový jugoslávský prezident Milošević také navštívil Kosovo a zhroutil se rychle se tvořící většiny tam emigrujících Albánců. Začal podporovat snahy Srbů dosáhnout rovnováhy a dalšímu přílivu Albánců bylo zabraňováno a srbské obyvatelstvo v Kosovu Bělehradem podporováno.

Chorvati byli ovšem rozhodnuti Jugoslávii rozbit, zatímco Srbové chtěli jugoslávský stát udržet, i za cenu velmi značných ústupků chorvatskému nacionalismu. Nakonec došlo k otevřené vojenské vzpouře Chorvatů proti Srbům a jugoslávská armáda vedená Srby se pokoušela bránit celistvost Jugoslávie. K Chorvatům se počali pak přidávat daleko umírněnější Slovinci a Macedonci. V oblasti Bosny-Hercegoviny docházelo k podivným situacím. Byli tam mohamedáni, tedy srbochorvatští mohamedánští Slované slovansky mluvící, pozůstatky někdejší turecké okupace. Nicméně severozápadní Bosna byla, a je, spíše chorvatsko-katolická a severovýchodní Bosna spíše srbsko-pravoslavná. Montenegro, Černá Hora, hovoří srbsky a je srbská. Došlo tedy ke kruté občanské válce, kdy silně vyzbrojená jugoslávská armáda bojovala proti proti ní povstávším Chorvatům, bosenským mohamedánům a albánským mohamedánským sborům v Kosovu, KLF(Kosovo Liberation Army). Ve hře byla celá změť konfliktních nároků – mohamedánsko-katolicko-pravoslavných, chorvatsko-albánsko-srbských, a řady jiných. Západní Evropané, ač vyslali do různých částí Jugoslávie své vojenské jednotky, nikdy v podstatě nechápali a nepochopili, oč vlastně ti Balkánci mezi sebou bojují. Naivní Američané, sice jistě s dobrými úmysly, avšak veskrze naivní a zcela desorientovaní, tu jugoslávskou situaci nikdy snad ani nevnímali a rozhodně ani zcela nechápali. Například na domluvy Srbů, že v Bosně mezi mohamedány bojují i mohamedánští fanatičtí teroristé z Iránu, Iráku a z arabských zemí – a to bylo ještě před americkým obsazením Iráku – Američané nijak viditelně nereagovali. Hodně se toho namluví a napíše o „jatkách“ v Šrebrenici, ale pokud se pamatují, generál Mladič tehdy po obsazení města jugoslávskou armádou prohlásil asi toto. Ženy a děti mohou odejít. Muži musí odejít do tří dnů. Kdo z mužů neodejde, s tím bude jednáno jako

s nepřitelem. A potom došlo k masakru. Vražd se dopouštěly obě strany, ale surovostí Srbů byly nějak více zdůrazňovány a publikovány.

Pokud jde o Kosovo, tam se vhrnuly další a další jednotky jugoslávské armády a počaly hrozit Albáncům vystěhováním a hrubě a nemilosrdně vyhazovaly rodiny albánských přistěhovalců z jejich nových domovů. Začal hromadný úprk k albánské hranici kosovských Albánců do Albánie, která je však odmítala přijímat jako uprchlíky. Nastal všeobecný chaos a „Západ“ vyslal vojsko. Jugoslávská armáda nakonec vyklidila svoje vlastní území a Kosovo zůstalo po dlouhá léta vojensky obsazeno britskými, francouzskými, holandskými a jinými „západními“ jednotkami. Jednotky KFL – které se bezpochyby vyrovnaly v surovostech Srbům – jásaly a ujaly se úlohy kosovských policistů. V historickém Kosovu setrvavší Srbové byli ihned vystavováni pronásledování, ba i zabíjení, jejich pravoslavné kostely ničeny a v místních poměrech úplně desorientovaní vojáci ze Západu dávali KFL volnou ruku, aby měli sami pokoj.

Ubíhala léta, komunistický srbský ministerský předseda Milošević byl zatčen, postaven před mezinárodní soud do holandského Haagu a tam souzen. Asi po dvou letech souzení zemřel, pravděpodobně skolen srdečním infarktem. Jeho vina nikdy nebyla prokázána. V Haagu bylo souzeno a odsouzeno mnoho Srbů i Chorvatů za násilnosti jimi spáchané. Jugoslávský generál, Srb Mladič, a srbský národovec a politik z vážné srbské rodiny Karadžić, oba nařčení z genocidy, dosud unikají těm, kteří se snaží je zadržet a postavit před soud. Nebylo ovšem dosud zjištěno, na jaké bázi mezinárodního práva bylo Srbsko bombardováno německými, americkými a jinými letadly a letci a nakonec donuceno podříditi se přesile. Netrpělivi kosovští Albánci přes veškeré námitky Srbska nakonec přemluvili ony evropské mocnosti, které v roce 1938 s lehkým srdcem obětovaly demokratické Československo Hitlerovi, že je v jejich zájmu dopustit odtržení Kosova a prohlášení jeho samostatnosti, a to i přes houževnaté protesty Srbů – jak Srbů v Srbsku samém tak srbské menšiny v Kosovu. Statisíce Srbů z Kosova za posledních let odešlo.

Nemohu se ubránit jasného dojmu, že právě tak jako kdysi Francie s Británií neodvrátily vydáním Československa Hitlerovu Německu světovou válku a naopak ji uspíšily, prohlášení samostatnosti Kosova bude mít za následek trvalý nepokoj na Balkáně a stane se hnísající ranou otravující celou jihovýchodní Evropu. Je kupodivu, že se Američané dali nakonec svěst do balkánské pasti. Je také kupodivu, že i nová labouristická vláda Austrálie nečekala s uznáním Kosova jako nového samostatného státu. Možná dokonce, že zatímco Canberra zrušila diplomatické zastoupení v Praze, zřídí Austrálie vyslanectví v kosovské Prištině. To by se pak skoro rovnalo políčku.

Toto je vyjádření mého subjektivního názoru. Jsem si vědom, že existují i jiné názory na zánik naší kdysi bratrské Jugoslávie a prohlášení samostatnosti historické části Srbska, Kosova, samostatným státem mohamedánské většiny na bodácích vojsk států, které nás v kritických chvílích zradili. V Srbsku s Kosovem by žilo řekněme pět procent muslimů. V samostatném Kosovu bude v muslimanském státě žít vedle devadesáti procent mohamedánů deset procent Srbů. Jaký osud potká srbské křesťanské pravoslavné kostely není těžko si domyslet.

CVIČENÍ PRO DĚTI v sokolském Národním domě

15.30 -16.30 hod. vždy v sobotu: 12. a 26. dubna;

10. a 24. května; 7. a 21. června

Volejte Jane 0438 014 125

Nezapomeňte, že Valná hromada Sokola Sydney bude v neděli 6. dubna 2008 ve 14.00 hodin v sokolském Národním domě ve Frenchs Forest.

Dopis designovaného velvyslance krajanům

JURAJ CHMIEL

VELVYSLANEC ČESKÉ REPUBLIKY

Vážení krajané,

dříve než budeme mít možnost seznámit se osobně, dovoluji mi, abych vás krátce pozdravil po svém nedávném příjezdu do Austrálie. Velmi si cením toho, že mám tu čest reprezentovat Českou republiku v Austrálii, na Novém Zélandu a v zemích pacifické oblasti, které spadají do akreditace zastupitelského úřadu ČR v Canbeře.

Vzhledem k početné české krajské komunitě zejména v Austrálii a na Novém Zélandu bude jednou z priorit našeho zastupitelského úřadu zintenzivnění spolupráce s českými krajskými spolky a kluby. Byl bych rád, aby se nám podařilo zaujmout našimi příspěvky k jejich činnostem i mladou generaci Čechů.

Přál bych si proto, abychom společně prodiskutovali případnou organizaci kulturních, obchodních a jiných akcí pokud možno přímo v krajských klubech v celé zemi – promítání českých filmů, pořádání obchodních seminářů, výstav, koncertů apod., které přispějí k oživení zájmu o Českou republiku a přinesou nové impulsy pro její objevování. Budeme se také snažit prezentovat Českou republiku v rámci významných mezinárodních společenských akcí (kulturní festivaly, výstavy a veletrhy) a při příležitosti významných výročí a svátků. Naší snahou bude podpořit vzájemnou výměnu v oblasti vědy a výzkumu. Za neméně důležité považují podporu výuky českého jazyka v Austrálii a na Novém Zélandu.

V prvním pololetí roku 2009 bude Česká republika předsedat Evropské unii. Tento úkol bude po pracovní stránce pro náš úřad velmi náročný; věřím ale, že se nám podaří zajistit hladký průběh českého předsednictví a Austrálii představíme Českou republiku jako plnohodnotného a schopného člena Evropské unie a zároveň zemi, která je nedílnou a aktivní součástí mezinárodního společenství.

Byl bych rád, aby krajská komunita cítila s naším zastupitelským úřadem sounáležitost a s důvěrou se na něj obracela. Proto rád uvítám vaše připomínky, nápady a komentáře, které by mohly práci našeho úřadu zefektivnit a zlepšit. O akcích velvyslanectví a novinkách, které by mohly českou komunitu zajímat, budeme tak jako doposud informovat na internetových stránkách velvyslanectví ČR v Canbeře a generálního konzulátu ČR v Sydney, v krajském tisku a rozhlasových vysíláních.

Závěrem mi dovoluji, abych poděkoval všem, kdo se aktivně zapojujete do života klubů, organizujete jejich akce a udržujete a šíříte tímto způsobem povědomí o České republice nejen mezi českou komunitou, ale i občany Austrálie, Nového Zélandu a celé pacifické oblasti. Doufám, že budu mít možnost se s vámi v brzké budoucnosti osobně setkat, poděkovat za vaši dosavadní obětavou práci a projednat možnosti další vzájemné spolupráce. Těším se na naše setkání na půdě jednotlivých krajských spolků, které navštívím co nejdříve po předání pověřovacích listin.

S úctou

Juraj Chmiel
designovaný velvyslanec

4.2.2008

**VEZMĚTE, PROSÍM, NA VĚDOMÍ NOVOU ADRESU PRO
ZASÍLÁNÍ VŠECH PLATEB: SOKOL SYDNEY LTD,
16 GRATTAN CRESCENT, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

GENERÁLNÍ KONZULÁT ČESKÉ REPUBLIKY V SYDNEY
CONSULATE GENERAL OF THE CZECH REPUBLIC IN SYDNEY

169 Military Road, Dover Heights NSW 2030, fax: 02 9371 9635, telephone: 02 9371 0860
e-mail:sydney@embassy.mzv.cz, website:www.mzv.cz/sydney

29.února.2008, Sydney

Generální konzulát České republiky v Sydney si dovoluje opakovaně oznámit, že z důvodu snahy pomoci těm z našich spoluobčanů, kteří bydlí ve větší vzdálenosti od Sydney a mají problémy s návštěvou našeho úřadu během pracovního týdne, byly zavedeny úřední hodiny i v některé vybrané soboty v měsíci.

V měsíci dubnu bude náš generální konzulát otevřen pro veřejnost v sobotu dne 19.4.2008 od 09.00 do 11.30 hod.

Tyto soboty budou vždy s předstihem oznamovány na našich internetových stránkách www.mzv.cz/sydney

V úctě

Vít Kolář

generální konzul

Žalov.

Bratr **Petr Šuba**, který byl členem naší jednoty od června 1990 nás navždy opustil 6. února. Článek z The Sydney Morning Herald o jeho životě a významné sportovní kariéře níže přetiskujeme. Bude nám chybět!

Czech swimmer swimmer carved his niche in Australian waters *Chris Black*

PETER ŠUBA *13.2.1947 - +6.2.2008

Sportswriters were impressed when Peter Šuba, a young teenager from Sternberk, in Moravia, burst onto the Czech swimming scene in the early 1960s. It wasn't so much his times that excited them as that he had done all his training in Sternberk's only swimming pool, which was 15 metres long.

Within a few years Šuba had become the Czechoslovak 1500-metre and 800-metre champion and the holder of many records over various distances. Much later, in Australia, Ian Davis, the president of the NSW Masters Swimming Association, said: "Peter looked as if he stepped out of a Max Dupain photo. You could have sworn that he'd been born and raised on an Australian beach and lived all his life with salt in his hair and sand

between his toes."

Peter Šuba was the only child of Marie Sebova, a single mother who worked as a clerk in the local railway office. Šuba never knew the name of his father, an Austrian who left the country before he was born.

In his last three years at the Sternberk state high school Šuba studied mechanical engineering and then worked in a clock factory before his call-up at 19 for two years of army service. Already a national swimming champion, Šuba joined the military's sports group, the Dukla Prague, which was named in honour of a Slovak village that withstood a German onslaught during World War II. Its role was to prepare world-class athletes.

After his discharge Šuba returned to Sternberk as the town swimming coach for a year, until 1968, when the Soviet Union invaded his homeland. Šuba was among the tens of thousands of Czechs who fled in search of a new home. He found it in Sydney, along with a job at the United Rubber plant in Annandale.

It was 1979 before the Czech communist authorities allowed him to return to Sternberk. There he found that all reference to his sporting achievements had been wiped from official records. As far as the government was concerned, Peter Šuba, swimming champion, had never existed.

In Sternberk in 1981, the shy bachelor met Lida Kamaradova, whom he had taught to swim in the 15-metre pool. They came to Australia in 1983 as man and wife, with Paula, their baby daughter, and settled in Annandale. Lida worked as a dental assistant, Šuba as a bus driver, usually steering the number 370 on its meandering, eccentric route between Leichhardt depot and Coogee beach. Regulars nicknamed him "Coogee".

After many years out of the water, Šuba joined Sydney University's water polo club. In 2000, more than 30 years after he had swum competitively, Šuba began contesting masters events in the pool and in the ocean. He had also become fond of other cultural pursuits, raiding the bookshelves of a friend, Josef Stejskal, discussing art and literature - and drinking wine.

Šuba, Lida and a Czech swimming mate John Mader followed swimming events wherever they could find them. Šuba competed in France, Italy, New Zealand and Vanuatu. Last August he went to Slovenia for the European masters championships.

By then he was ranked 121 on the list of 20,000 ocean swimmers in Australia and New Zealand. In the Australian masters he was ranked sixth in the 200 metres, fifth in the 400, sixth in the 800 and third in the 1500. His NSW records for the 800 metres and 1500 metres short-course events still stand.

In Slovenia, Šuba felt unwell, but started in the men's 800-metre freestyle. For the first time in his life he was unable to finish a race. Back in Australia, leukaemia was diagnosed.

Šuba's funeral was held at Sydney's Victoria Park pool, where Lida swam a graceful lap as her husband's coffin was carried on a parallel course along the pool concourse. Normally reluctant to discuss his feelings, he had told his daughter that his last eight years of swimming, driving the 370 and being with his family had been the happiest of his life.

Peter Šuba is survived by Lida and Paula.

Nezapomeňte, že Valná hromada Sokola Sydney bude v neděli 6. dubna 2008 ve 14.00 hodin v sokolském Národním domě ve Frenchs Forest.

MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?

PROGRAMY "ČESKÉHO ORFEA"

Neděle 20. dubna 2008 ve 14 hodin:

Duben - Pozor! Toto představení se přesouvá z 6. dubna, kdy je Valná hromada na 20. dubna a nahrazuje pořad "Ponrepa" laskavostí bratra Petra Čermáka. Koncert Beethovena, Bacha a Mozarta, hrají Berlínští filharmonici pod taktovkou Zubina Mehty a Claudia Abada.

Neděle 4. května 2008 ve 14 hodin:

Velice zřídka prováděná opera "Manon" od francouzského skladatele Julese Masseneta podle novely Abbeho Prevosta v podání Pařížské opery. Renée Fleming vytvořila strhující pěvecký a herecký výkon v roli Manon Lescaunt, Marcelo Alvarez zpívá rytíře Des Grieux. Nahrávka z r. 2001. Dlouhá opera trvající 2 hodiny 45 minut s přestávkou.

Neděle 1. června 2008 ve 14 hodin:

Pro změnu se přeneseme do světa jazzové hudby. Nejdříve medailon "Ella Fitzgerald - Something to live for" o nezapomenutelné zpěvačce a poté "The wonderful world of Louis Armstrong", vzpomínka na velikána jazzové hudby. Natočeno v r.1999, trvání obou pořadů 2 hodiny.

Všechny pořady "Orfea" jsou vybírány s velikou péčí pro jejich vysokou uměleckou úroveň tak, aby daly potěšení a trochu krásy do vašich životů. Těšíme se na shledanou!

**PROSBA O POMOC: TENTO „MONEY ORDER“
BYL V LEDNU 2008 DORUČEN BEZ JMÉNA A ADRESY
(POŠTA MAROUBRA \$20):**

(Také částka je záhadou – členské příspěvky i Věstník jsou \$25)

**ODESÍLATEL NECHŤ LASKAVĚ ZAVOLÁ NA
(02) 9981 4765**

(MŮŽETE NECHAT VZKAZ NA ODKAZOVAČI)

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 14.00 hodin.

Neděle 13/4/2008 v 14.00 hodin:

EDITH PIAF (La Vie En Rose)

Narodila se na chodníku, vyrůstala v nevěstinci, vydělávala si populárním zpěvem... Přesto se z ní stala světoznámá hvězda první velikosti. Život Edith Piaf byl bojem o hudbu, přežití a lásku. Její magický hlas, vášně a přátelství s hvězdami její doby (Marlene Dietrich, Jean Cocteau, Yves Montand aj.) jí od dětství v chudobě přivedlo k obdivu celého světa. Žila vždy naplno a "ničeho nelitovala...". Díky své neuvěřitelně silné vůli a neobyčejnému nadání se vypořádala s tragickým osudem a její sen z dětství se stal skutečností. "Jednou budu bohatá, budu samé prachy. Budu mít bílý auták a černého šoféra." Nechtěla dát světu šanci na ni zapomenout a povedlo se jí to beze zbytku. "Velcí umělci nepatří jen jedné generaci, zůstávají tu napořád." Snímek o světoznámé šansoniérce Edith Piaf zahájil letošní prestižní filmový festival Berlinale, kde sklídl obrovské ovace. Marion Cotillard v roli Edith Piaf získala letošního "Oskara" za nejlepší ženský herecký výkon. Francouzsko-česko-anglická koprodukce. **Francouzské dialogy s anglickými podtitulky.** Režie: Olivier Dahan. Hrají: Marion Cotillard, Gérard Depardieu, Marek Vašut, Vladimír Javorský a jiní.

Neděle 18/5/2008 v 14.00 hodin:

ANDĚL PÁNĚ

Je časně ráno, v předvečer Štědrého dne, a celé nebe se chystá na velkolepé oslavy Ježíškových narozenin. Jen jeden anděl jakoby tu byl navíc a jakoby se každému jen pletl pod nohy - Petronel, paličatý nešika a přetrháadlo. Na co sáhne, to zkazí, ale přitom nikdy nepřizná svoji chybu. Zakrátko si proti sobě poštvou všechny svaté. Jediný, kdo má s Petronelem ještě trpělivost, je sám Pán Bůh, ale i toho Petronel nakonec urazí. Za trest je poslán na pozemský svět, aby napravil jediného hříšníka, jinak na Štědrý den skončí jako padlý anděl v pekle. Vyděšený Petronel, proměněný v žebráka, odchází mezi smrtelníky, o jejichž životě nemá ani potuchy. Průvodcem je mu pořádný čert Uriáš, který se náramně dobře baví na Petronelův účet. Režie: Jiří Strach. Hrají: Ivan Trojan, Jiří Dvořák, Zuzana Kajnarová, Josef Somr, Klára Issová a jiní.

**MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2008 VĚSTNÍK \$25?
MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?**

LETEM SVĚTEM

Krajanský zahraniční tisk se tentokrát - v předmasopustní době - otáčel kolem uplynulých vánočních svátků a ovšem především také kolem presidentských voleb v České republice. Nové hvězdě na českém politickém nebi profesoru Janu Švejnarovi je věnováno poměrně dost místa, ale je mu přisuzována malá naděje na zvolení. Nu řekněte sami, co takový synek zrádných emigrantů, takový nějaký americký profesúrek ekonomie, co už on může vědět o republice? A ani tam asi neplatí daně. Jak už víme, prezidentem zvolen nebyl.

Prosincové dvojčíslo queenslandského **Krajanského Listu** je pozoruhodné pěknou barevnou ilustrací na první stránce a také jinými zajímavostmi, ale mě jako obyvatele města Sydney zaujalo jednou úplnou maličkostí. Dočítám se tam totiž, že „5.12.1927 byl založen v australském Sydney Československý kroužek“ To je jistě velice pozoruhodná událost a nikdy dříve jsem o ní neslyšel - nu což, queenslandští mají své prameny. Co mě však zarazilo bylo to „v australském Sydney“. My sydneyští klademe Sydney nějak automaticky do rodu ženského - a hle, mohl by to být ten Sydney i to Sydney. Že bych se byl osmapadesát let mýlil? - A v čísle únorovém se dočítáme o promoci s vyznamenáním slečny Kim Marie Hájkové na University of Queensland ve filosofii a přírodních vědách - a to je prý úspěch, který se předtím podařil na oné universitě jen dvěma jiným studentům.

Vídeňské Svobodné Listy z prosince minulého roku opět překypují těmi nejrůznějšími pozvánkami na ty nejrůznější oslavy a jiné společenské podniky vídeňských Čechů a můžete si třeba vybrat mezi Vánoční oslavou vídeňského Českého srdce, Dětským maškarním plesem, Representačním a Maturitním plesem pořádaným Menšínovou radou spolu se školským spolkem Komenský. Inzerují i jiní pořadatelé slavností - Slovanská beseda, Orel Vídeň, Vlastenecká omladina, Sokol Vídeň II, Sokol Vídeň III/XI, Sokol Vídeň X, Sokol Vídeň XII/XV, Sokol Vídeň XX, Sokol Vídeň XXI, Jednota svatého Metoděje, Jednota Orla Vídeň X, Jednota Orla Vídeň XV, Jednota Orla Vídeň III, Sportovní Klub Slovan, Sdružení Čechů a Slováků, Akademický spolek ve Vídni - a to zde není vyčteno všechno. Nu prostě je toho tam v té Vídni tolik až zrak přechází. - Dočítáme se také zajímavé podrobnosti ze života spisovatelky Boženy Němcové a znovu si uvědomujeme, že rakouská metropole je městem, kde kdysi prý žilo na dobrého půl milionu Čechů. - Kdo by neznal Hašlerův popěvek o té holce co má oči jako šmolka. Tedy ta holka od Odkolka - ale kdoví, kde je slavnému obchodnímu domu pana Odkolka dnes konec. Vídeňské noviny v jednom svém lednovém čísle ale uvádějí tu modrookou holku ne jako holku od Odkolků, nýbrž jako holku od okolku, OKOLKU. Že by dělaly modrooké krásky v Straussově Vídni více okolků? Nebo že by šlo dokonce o holku vůbec BEZ okolků?

Předvánoční melbournský **Kvart** otiskuje fotografii presidenta Václava Klause předávajícího královně Alžbětě II symbolický dar manželů Klausových k výročí její diamantové svatby, unikátní kolekci pohárů od firmy Moser. Navazuje prý na svatební dar presidenta Beneše z roku 1947 a poháry mají stejný monogram jako před šedesáti lety. - Melbourne - ta Melbourne, ten Melbourne, to Melbourne? Ti Queenslandané mě s tím „australským Sydney“ dokonale popletli... Nechť je tomu jakkoli, ten náš prezident na té fotografii vypadá důstojně a královně to sluší. - V únorovém Kvartu najdeme, mimo jiné, text novoročního projevu presidenta Klause a na titulní stránce čtyři zajímavé portréty Boženy Němcové.

V **Kanadských listech** je ukryto tolik zpráv a zpráviček a tolik moudrosti, že i při druhém a třetím čtení objevujete novosti při prvním čtení vám uniklé. Takže při třetím pročitání listopadového dvojčísla jsem narazil na to i ono. Zhasínáte světlo kvůli šetření, ne kvůli romantice. Udýcháte se, když hraje šachy nebo když vytáčíte telefonní číslo. Potřebujete brýle, abyste našli své brýle. Jak mně mohly tyhle bonbonky pro osmdesátníky při prvním čtení uniknout? Nebo to, že americký profesor Jan Kmenta, nyní opět Skoroaustralan, se v Praze vloni sešel se svými bývalými spolumaturovými z nichž šest se stalo kněžími. Asi bývalí žáci dejvického arcibiskupského gymnasia. Pomoci lupy - Kanadské listy jsou šetrné na papír - jsem také objevil zprávičku, že exulant Luděk Frýbort napsal - a snad i vydal - knihu „Češi očima exulanta aneb 88 pohledů zvenku“. To bude určitě výborné počtení, však je Frýbort mistrovským pozorovatelem. Jen tak mimochodem, ale se zařatými zuby, jsem znovu přeletěl onu zkrešlenou zprávu o tom, že „zakládající schůze Sokola Sydney byla v září 1973“ (správné datum uvádíme v redakční poznámce k článku Zdenka Slouky „Exil a emigrace“ na

straně 9). Nakonec bych měl snad ještě dodat, že tento kanadský časopis se vyznačuje vzpomínkami na československé vojáky druhého odboje a zprávy o nich a jejich životech v něm nikdy nechybí.

Lednové číslo canberské **Besedy** má dvě pozoruhodnosti. Obsahuje celou řadu zdařilých fotografií a dobrá polovina textů je ve slovenštině. Oba tyto jevy jsou povzbuzující. Na několika snímcích lze spatřit i čtyři členy hudební skupiny, která se sama zve Destruktiva. Ale jak nás nabádá staré latinské rčení – de gustibus non est disputandum. Českou versi všichni znáte. Když už bořit tož proč ne i v hudbě. Naštěstí – řekli by někteří – naštěstí Canberra destruována nebyla. Mozart a jeho pobratimci se možná v hrobech počali obracet, ale to Destruktivou jistě nepohnulo.

Únorové číslo sydneyjských **Katolických listů** otce Jaroslava Šimka obsahuje mnoho zajímavých zpráv i zpráviček. Ve svém oslovení se důstojný pán zabývá proponovanou návštěvou v Sydney papeže Benedikta XVI u příležitosti sjezdu mládeže z celého světa a vyzývá ku spolupráci. V Ohláškách pro nejbližší budoucnost oznamuje i data konání českých mší po celé Austrálii, avšak nikde nenajdeme ani zmínku o jeho odvolání opatem želivského kláštera domů do republiky. Zůstává tedy toto zřejmě náhle odvolání našeho oblíbeného kněze jeho představeným panem opatem zahaleno rouchem ne zcela proniknutelným.

Sydneyjské **Noviny** Vratislava Bejšáka přinášejí celou sbírku zajímavostí a také ve své části *Co bude* přehled programů a událostí o něž by mohli mít krajané zájem. V článku Stanislava Moce Neandrtálci se dočteme o původu a historii svých genů. Miloš Ondrášek vám poví vše co si přejete vědět o psu Dingovi a badatel Stanislav Berton dále rozebírá otázky o původu a výchově presidenta Masaryka a jeho matky Terezie. V Novinách se dočteme to i ono a zdá se, že výskyt pravopisných chyb v textech doznal radikálního snížení.

Nejednu zajímavost také objevíme v únorovém **Novém Polygonu**. Pro nás v Austrálii je pozoruhodností článek melbournského Miloše Ondráška o onom pražském kontroverzním projektu budovy knihovny, který svojí moderností budí nelibost konservativců. Ondrášek přichází se srovnáním k historii projektu budovy sydneyjské Opery a poukazuje na boje dánského architekta Utzona s konservativními kruhy v našem státě. Ondráškovy argumenty dotvrzují na zadní straně zdařilé snímky operního domu a sydneyjského mostu ze skvělé kamery a okem našeho Oldřicha Brychty. – V Novém Polygonu je i několik článků dvou oblíbených autorů, Luďka Fryborta a dr. Milana Hulíka, úvaha Jana Cholínského nad výročím února 1948 a několik zamýšlení několika dalších přispěvatelů nad eventualitou volby profesora Švejnara prezidentem. Milena Štráfěldová o tom píše: "Za týden, za čtrnáct dní si možná tyto otázky už nebudeme klást. Volba nového presidenta bude minulostí, karty budou nově rozdány a Jan Švejnara se pro českou politickou scénu možná stane minulostí. Možná ale ne...", uvažuje. A nastiňuje možnost Švejnara začlenění do Topolánkovy vlády. – Ještě pár slůvek k jednomu z těch Hulíkových článků. Uvažuje v něm o tom, co by se možná bylo stalo, kdyby bylo bývalo Československo v září 1938 vojensky odporovalo německému útoku a nevylučuje možnost, že by se bylo bývalo možná úspěšně bránilo tak dlouho, než by vstoupily do války Francie s Anglií... Rozbory Jiřího Ješe jsou, jako vždy, čtením pro labužníky a najdeme i podrobný přehled událostí v prosinci a v lednu. Austrálie si přichází na své i článkem australského Stanislava Moce. Pokud Nový Polygon neodbíráte, chybujete.

Únorový **Kanadský Sokol** přináší úvahu T.G. Masaryka o demokracii, nekrolog nad úmrtím někdejšího starosty Ústředí sokolstva v zahraničí bratra Rudolfa Fialy, poznámky k anketě „Kam směřujeme“ a mnoho aktuálních zpráv ze sokolského světa. Dovídáme se například, že newyorská jednota vykazuje na osm set cvičenců a sportovců a že Slovenská tělocvičná jednota Sokol v USA pořádala za velké účasti slet Slovenského Sokola v Pittsburgu. I Sokol Sydney si vysloužil pár řádků, třeba se ocitají na samém konci publikace, a až po zprávě o Sokolu melbournském – zasloužili jsme si zmínku o naší oslavě dvacátého osmého října minulého roku a jmenován jsou bratr starosta Jaroslav Krejčík a bratr Ivo Pšeničný, kteří na ní promluvili.

Světlem českého zahraničního tisku opět prolétal Bořek Šindler

MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?

Z KLENOTŮ BOLŠEVICKÉ POEZIE - PAVEL KOHOUT

Pavel Kohout (*20. července 1928, Praha) je český básník, jeden z představitelů budovatelské poezie, prozaik, dramatik, překladatel a později významný spisovatel samizdatu a exilu. Jeho první žena byla herečka Alena Vránová, s kterou se na Kohoutovo vlastní přání oženil v den Stalinových narozenin.

Známý je také tím, že prošel osobnostním vývojem od počáteční bezvýhradné podpory stalinismu, přes postupné vystrážlivění až po účast na Pražském jaru a nucený odchod do exilu v 70. letech, přičemž patřil vždy mezi ty nejaktivnější v daném proudu.

NAD NOVINAMI Moskva, únor 1954

Kijev
jde spát
a Vladivostok
vstává.
V Taškentě
zraje čaj,
v Archangelsku
je mráz.

Ráno čtu noviny;
na stole stydne káva.
Senátor Vanderbilt
v Kongresu pěstí mává:
– Čas
zaútočit na Sovětský svaz!

Slyším ten hlas
tak výbojný a drzý,
slyším ten hlas
a vůbec nechápu.
Snad se ti lidé
z washingtonských tvrzí
nepodívali
nikdy na mapu.

Třetinu dne
vychází slunce nad Sovětským svazem!
A to mu ještě
nikdo nebrání.

Musí být vskutku
šílenec a blázen,
kdo chce té země
dobýt ve zbrani!

Hledá se pan Dušan Václav Šrajer, chemik, narozen dne 9. února 1924 v Praze. S pomocí IRO přijel do Austrálie lodí z Německa v červenci 1950 a pobýval v Bonegilla Migrant Camp. Máte-li jakoukoli informaci, prosím pište M/Mme Curtet, 9 Rue du Jeu de Paume 82 000 Montauban, France. anebo na e-mailovou adresu mp_curtet@hotmail.com

V těžkých dobách bojů o Slovensko (Pokračování 7)

Pro Věstník upravil podle textu českého historika Pavla Kuthana Bořek Šindler

Už se psal rok 1919 a Maďaři stále drželi zuby nehty jisté části Slovenska. I sama Bratislava byla vojensky osvobozena až v lednu toho roku. Několik měsíců před příchodem legionářů z Itálie operovaly při dobývání Slovenska sbory dobrovolníků z Čech, Moravy a Slezska, včetně podstatného počtu Sokolů, ale Slováci sami se také počínali přidávat k osvobozování své vlastní země. Po tisíciletém panování Maďarů, kdy bylo Slovensko systematicky zbavováno inteligence a Maďary udržováno ve stavu jejich sluhů, bylo národní uvědomění obyvatelstva na poměrně nízké úrovni a Slovensko prakticky stálo na pokraji národního zániku. Jakmile se do osvobozené vlasti navrátili českoslovenští legionáři z Itálie, byly ihned jejich pluky odeslány do bojů na Slovensko, kde pak operovaly pod velením italského generála Piccione.

Po obsazení Bratislavy legionářským 33. střeleckým plukem dorazily do města také II. a III. prapor legionářského 39. střeleckého pluku, který dosud byl v Zohoru a Stupavě jako záloha při operaci k obsazení Bratislavy. Následně se 5. 1. 1919 přemístil celý legionářský 39. střelecký pluk (i s I. praporem ze Zohoru) do Galanty spolu s I. baterií legionářského 7. dělostřeleckého pluku. Za úkol dostal tento pluk obsadit Komárno, Nové Zámky a Parkán. Po přesunu přes Hidaskurt, D. Tökes, Dunajskou Středou, Alistál, Zlatné n. O. dorazil I. prapor pluku ráno 10. 1. 1919 ke Komárnu, které ihned obsadil, při čemž byl ve městě vítán místním obyvatelstvem. Přestože byly očekávány při obsazení Komárna srážky s maďarskými jednotkami, nestalo se tak. Maďaři včas ustoupili a odvezli s sebou svůj válečný materiál. Byla získána jen dvě stará děla z pevnosti města. Mezitím se k velitelství dostavil vyjednaváč Maďarů z Nových Zámek, žádající vzhledem k ústupu maďarských jednotek z města o rychlé obsazení jako prevenci před možností propuknutí zločinnosti v ulicích. Již 9. 1. 1919 tedy II. prapor pluku Nové Zámky rychlým postupem bez problémů obsadil. Tentýž den obsadil III. prapor pluku také Parkán. Dále zajistil Helembu, Zalabu a okolí Sakáloše. Zde navázal linii se sousedním legionářským 34. střeleckým plukem.

Legionářský 34. střelecký pluk po předchozím přesunu koncem r. 1918 do oblasti Trenčína (I. a II. prapor) a Malacek (III. prapor) vyrazil 7. 1. 1919 k obsazení části demarkačního pásma jemu určené. I. prapor pluku obsadil ve dnech 9. 1. - 10. 1. 1919 povodí Ipeľu u Sakáloše, kde spojil obranu se sousedícím zde legionářským 39. střeleckým plukem. II. prapor pluku dorazil 9. 1. 1919 do Lučence, který již předtím však získala přepadem maďarské posádky 1. rota domácího 30. pěšího pluku a jaroměřská sokolská rota, pod velením nadporučíka Ejema. Rychle a bez problémů tak mohl II. prapor legionářského 34. střeleckého pluku do 11. 1. 1919 obsadit i povodí Ipeľu přes Kováčovú, Bušince, Mikušovce k Pincině. V samotném Lučenci zůstal potom štáb pluku.

Nešťastně vymezená demarkační linie (válečnou radou spojeneckých vítězných mocností) přetínala na mnoha místech důležité železniční cesty, kdy část vedla československým územím, pokračovala na území maďarském, potom opět po československém atd. Znemožňovalo to její používání. Italský gen. Piccione se tedy v československém zájmu rozhodl pro neplánovaný postup jižním směrem, aby získal celou železnici do svých rukou. Připravil akci pro bleskové obsazení území celé železnice legionářským 34. střeleckým plukem. Mezitím části tohoto pluku přebraly od domácího vojska ochranu Lučence. 10. a 12. rota pluku vystřídaly jednotku nadporučíka Ejema. První rota domácího 30. pěšího pluku se přemístila do Košic ke svému pluku a jaroměřská sokolská rota do Levic, 9. rota do Sereďuj a 11. rota do Nitry.

Dne 16. 1. 1919 na rozkaz gen. Piccioneho rychlým postupem obsadil 34. střelecký pluk italských legionářů jižní břeh Ipeľu, a zajistil tím Balassagyarmat, Drégelypálánk, Dejtár, Szécsény, Nógrádszakál, Litke a Rapovce. Akce se obešla bez větší srážky s Maďary až na oblast kolem Rapovců. Zde došlo ke srážce s maďarskou jednotkou, která ale byla zahánána na ústup. V boji bylo přitom zajato 63 mužů a 12 důstojníků. Během deseti dní tak legionářská 7. divize obsadila příkazaný úsek demarkační linie. Velitelství divize, které dosud řídilo operace z Hodonína, se přemístilo do Nitry.

Začátkem ledna 1919 se již ocitla legionářská 6. divize rychlým přesunem v Košicích a v Prešově. Rychlý postup byl umožněn především předchozím zajištěním celé oblasti domácím čs. vojskem plukovníka Schöbla. Legionářský 31. střelecký pluk setrval ve Spišské Nové Vsi, 32. střelecký pluk ve Spišské Sobotě a Popradu a 35. střelecký

pluk zůstal zatím jako divizní záloha v Žilině. Velitelství divize se přemístilo 2. 1. 1919 do Popradu a asi za další týden do Košic. Pro obsazení východní části demarkační linie bylo toto území rozděleno na dva úseky. První úsek: Rimavská Sobota – Tornaľa – Rožňava – Buzita – Haniska – soutok řek Uhu a Laborce. Druhý úsek: povodí řeky Uh – Vajan – V. Kapušany – Užhorod – Perečín – V. Berezny – Užocký průsmyk. První úsek byl svěřen 32. střeleckému pluku italských legionářů, druhý úsek 31. střeleckému pluku. 31. střelecký pluk se přepravil železnicí 11. ledna do Michalovců. S maďarskou posádkou Užhorodu zde dojednal velitel pluku vyklizení města a stažení na maďarské území. Následně dva prapory pluku (I. a III.) a baterie 6. dělostřeleckého pluku italských legionářů obsadily 13. 1. 1919 Užhorod, kde byly uvítány místním obyvatelstvem. Následující den tam dorazil i II. prapor pluku. Celý pluk tak byl nyní se zmíněnou dělostřeleckou baterií soustředěn v Užhorodě.

I. prapor potom záhy obsadil Perečín, V. Berezny, Užok, V. Kapušany a Vajany, čímž zajistil daný úsek povodí Uhu. Velitel pluku ve spolupráci se slovenskými vojáky bývalého rakousko-uherského c.k. pluku č. 71 z Trenčína zřídil strážní útvary, složené z těchto slovenských vojáků, v Bidovcích, Sečovcích, Michalovcích a Sobrancích jako ochranu pro přepravu důležité silnice Košice – Michalovce – Sobranec – Užhorod. Velitel 31. pluku italských legionářů potom také vyzval ukrajinskou jednotku, která po skončení války obsadila Mukačevo, aby město vyklidila, neboť se jednalo o československé území. Ukrajinci se na základě této výzvy z území Československa stáhli.

32. střelecký pluk obsadil svou část prostoru území k demarkační linii svými prapory odděleně. I. prapor pluku obsadil 10. 1. 1919 Tisovce, po přesunu v obtížném zasněženém terénu přes Vernár, Telgárt, Muráň, Tisovec a Rimavskou Sobotu. V Tisovci byl prapor vítán místním obyvatelstvem. Části praporu dále obsadily v okolí Tornaľu Oždany, kde prapor sousedil s leg. 34. střeleckým plukem. II. prapor pluku obsadil úsek Moldava – Haniska – Čaña. III. prapor pluku prostor Žďaña – Laštovce. Velitelství pluku se přemístilo do Rožňavy. Při obsazování těchto oblastí byla též získána i nemalá kořist na výzbroji a výstroji, kterou za sebou zanechávala rychle ustupující maďarská armáda. V průběhu operací armádního legionářského sboru zajistil domácí 30. pěší pluk a pluk „Slovenskej slobody“ bez problémů oblast Zemplinské, Sárišské a Spišské stolice.

I. brigáda domácího vojska zajišťovala na Spišsku a Zemplinsku ochranu hranice s Polskem. III. brigáda domácího vojska byla v prostoru Oravska, kde zajišťovala i Pováží a okolí Nitry. Československý armádní legionářský sbor se potom nacházel v prostoru jižní demarkační linie, kde zajišťoval hranice s Maďarskem. Na ochranu jižní slovenské hranice však ale legionářský sbor neměl dostatek sil. Svěřené úseky byly rozsáhlé a někdy rozestupy mezi jednotkami byly až 25 km široké. Na každého muže legionářského sboru tak průměrně připadalo cca 80 – 100 m hranice.

Během ledna 1919 byly odstraňovány z jednotlivých jednotek různé „nespolehlivé živly“, které se dostaly na Slovensko v rušných revolučních dnech. Po jejich odstranění se v jednotkách očividně rychle zvýšila kázeň a disciplína. Lze tedy říci, že 20. 1. 1919 bylo Slovensko v československých rukách. Již na začátku ledna 1919 obdržely všechny čs. jednotky na Slovensku telegram ministra národní obrany v následujícím znění:

„Na prahu nového roku posílám Vám srdečný bratrský pozdrav. Jsme vítězi; nepřítel pvalen a národ náš osvobozen. Ale ještě není skončeno. Naše vlast potřebuje ozbrojené paže Vaše. Jděte za skvělým příkladem Vašich bratrů, kteří v československých armádách za hranicemi vykonali největší práci pro svou samostatnost.

Celý svět koří se jich vlastnostem a celý svět uznává jednomyslně, že není lepších vojáků. Učňte je svým milým příkladem, přisahaňte v dnešní den, že věnujete své síly, duši i srdce naší mladé republice a že i v tom se jim vyrovnáte.

Teprve potom budeme u cíle, teprve potom budeme jisti, že naše vlast leží nám ze všeho nejmíce na srdci.

Posílám Vám tato slova jdoucí z hloubi mé duše a přesvědčení, že utkví ve Vaší duši a stanou se v nejkratší době radostnou skutečností.

Ať žije svobodný národ československý! Ať žije Československá republika! Na zdar! Na zdar! Na zdar!

Václav Klobáč, ministr národní obrany.“

Přestože Slovensko bylo již zajištěno československým vojskem, nehodlalo se Maďarsko tak snadno jeho území vzdát. Trpkost této ztráty byla pro Maďary, snažící se o obnovu celého Magyárország, silná. Maďari se tedy brzy všemožně snažili podporovat na Slovensku různé promaďarské směry. Často tak vyvolávali a organizovali i různé občanské nepokoje, promaďarské tábory lidu, stávky a podobné akce. Šířila se z maďarských kruhů i protičeská a protičeskoslovenská propaganda formou plakátů, letáků a různých promaďarských článků v tisku. Situace byla o to složitější, že se této promaďarské rozsáhlé propagandy, velmi štedře financované maďarským kapitálem, účastnili i někteří maďarští úředníci, kteří museli na některých úředních místech ve správě či službách zůstat i po obsazení Slovenska československým vojskem z důvodu plynulého přechodu k běžnému fungování mladého státu. Dále se v těchto aktivitách silně prosazovala i maďarská šlechta na Slovensku usedlá a také vlivné a majetné promaďarské osoby - často i slovenské národnosti, kterou nyní popíraly. Vyvolávání nepokojů jen nahrávalo nedostatečné národní uvědomění a nízká vzdělanost velké části slovenského obyvatelstva, které ve většině oblastí tvořilo spíše nižší a střední sociální vrstvy. Maďarská strana toho zneužívala často sliby o blahobytu při připojení slovenského území k Maďarsku. Slovenská inteligence, která se pokoušela tvořit maďarské propagandě protipól, nebyla ještě tehdy tak silná. Navíc bohužel k 23. 1. 1919 byly výnosem ministra pro Slovensko Slovák Vavro Šrobára zrušeny revoluční slovenské národní výbory (dále také výnosem zamezoval vytváření dalších dobrovolnických jednotek), což zejména v oblastech s maďarskou většinou mělo neblahý dopad. Nepokoje se začínaly objevovat stále častěji především na východním Slovensku, kde v chudých oblastech nacházela maďarská propaganda nejúrodnější půdu. Zde se jednalo především o Košice. Další nepokoje se objevovaly především v Bratislavě, Komárně, Nových Zámcích, Nitře, Lučenci a Zvolenu, kde mělo maďarské obyvatelstvo velké zastoupení i vliv. Často k uklidnění některých situací musela být povolána i čs. vojenská jednotka. Vojsko na Slovensku tak muselo být neustále ve střehu a snažit se tyto promaďarské tlaky mírnit, což si vyžadovalo častou pohotovost, která jej zbytečně vyčerpávala.

V té době již v Čechách bylo postaveno 41 praporů (31 z nich působilo v pohraničí). Na Moravě a ve Slezsku bylo postaveno 44 praporů (34 z nich působilo v pohraničí). Na Slovensku bylo na posádkách 32 praporů a 19 dělostřeleckých baterií. Po obsazení celého území Slovenska koncem ledna 1919 byla zahájena výstavba pluků, doplňovaných z místního slovenského obyvatelstva. K 21. 3. 1919 byli mobilizováni všichni služby schopní Slováci ročníků 1892 - 1898, stejně jako ostatní občané v jiných částech republiky. Mezi jednotlivé pluky byl po půlrotách rozdělen pluk „Slovenskej Slobody“. Do konce května 1919 bylo postaveno na Slovensku dalších 8 pěších praporů. Ještě v březnu 1919 vydalo Ministerstvo národní obrany základní organizační výnos, kterým čs. armáda byla nadále členěna na 12 pěších divizí. 8 divizí se mělo doplňovat z Čech, Moravy a Slezska, 3 divize ze Slovenska a 1 divize z Podkarpatské Rusi. Reorganizace vojenských ozbrojených složek v tyto divize se měla skončit do konce června. Každá divize měla mít dvě pěší brigády, 12 praporů, 1 dělostřelecký pluk (každý mající 5 baterií), 1 jezdeckou eskadronu, 2 ženijní roty a technické jednotky. Dále bylo přikročeno i k organizaci letectva, tehdy tvořeného pouze čtyřmi ukořistěnými zastaralými letouny v Chebu po bývalé c. k. armádě. Mimo dalších jednotek dorazil 3. 2. 1919 do Bratislavy z Pohořelic u Brna i I. námořní prapor o síle 3 rot (21 důstojníků, 566 mužů) se sedmi kulomety. Mimo nich v Bratislavě tvořily čs. posádku i 2 prapory leg. 33. stř. pluku, I. prapor I. pluku Stráže Svobody, 1 děl. baterie, 1 obrněné auto, pomocné oddíly a obrněný vlak s osádkou čs. námořníků.

12. 2. 1919 vypukla promaďarskými politickými směry zorganizovaná a svým hlavním zaměřením protičeskoslovenská generální železniční stávka v Komárně, Nových Zámcích, Nitře, Lučenci, Zvolenu a Košicích (zde až 14. 2. 1919). Oficiálním požadavkem stávkujících, z velké části Maďarů, byly vyšší mzdy. Stávka znemožňovala zcela železniční dopravu, v této době tak potřebnou. Čs. strana vyřešila situaci povoláním vojenských i civilních železničářů z Čech, Moravy a Slezska, kteří velkou část stávkujících železničářů v jejich funkcích dočasně nahradili, čímž zajistili alespoň nouzové fungování železniční dopravy. Po osmi dnech, 20. 2., stávkující maďarští železničáři stávku vzdali.

V den vypuknutí železniční stávky vypukla na její podporu i všeobecná stávka dělníků v Lučenci. Ta však byla místními státními úřady nenásilně potlačena již 14. 2. Stávka v Košicích, trvající od 14. 2. byla ukončena 19. 2. Domácí 30. pěší pluk hned

při jejím zahájení obsadil důležitá místa ve městě, z nichž některá zajišťoval již i před tím. Na některých místech dodal za stávkující dělníky své vojáky, což například pomohlo dalšímu fungování elektrárny a plynárny (zásluhou kpt. Svatoše). S tím zaskočení maďarští dělníci nepočítali. Proto stávku po pěti dnech ukončili. Stávku v Košicích chtěli Maďari pravděpodobně nechat přerůst v povstání proti československé vládě. Do města přijížděli podezřelí cizinci, z nichž několik bylo i zatčeno s falešnými průkazy totožnosti a zbraněmi. Došlo v ulicích města i k několika přestřelkám mezi maďarskými nacionalisty a čs. vojáky dom. 30. pěšího pluku. Situaci vyřešil pluk tím, že vydal bezpečnostní vyhlášku podobající se takřka stannému právu. Na jejím základě zasahoval proti shromážděným davům, které rozháněl. Příslušníci pluku byli často podrážděni drzým a vyzývacím chováním maďarského obyvatelstva. Došlo proto bohužel i ze strany některých z nich k několika smutným případům překročení pravomoci či nezákonnému rekvírování. Šlo však o výjimky a tyto případy byly později velením šetřeny. Plk. Beran, velitel pluku, sjednal okamžitě nápravu. Situace v Košicích však přesto zůstávala nadále napjatá.

Holandské intermezzo.

V dubnu roku 1595 vyrazila z Amsterdamu první holandská výprava do východní Indie. Měla čtyři lodě. Za dva roky se úspěšně vrátila s malým nákladem pepře. O pět let později nizozemští obchodníci spolu s holandskou vládou založili tzv. VOC, (the United Netherlands Chartered East India Company), která si vyhradila veškerá práva na obchod v této oblasti. Své zájmy prosazovala Východoindická společnost velmi tvrdě a poměrně brzy zlikvidovala zájmy svých soupeřů – Španělů a Portugalců. S jednou malou výjimkou, Portugalci uhájili své zájmy ve východní polovině malého ostrova zvaného Timor. Jak vypadal život v této oblasti, která tehdy zahrnovala i Austrálii, kterou tenkrát Holanďané nazývali New Holland nejlépe pochopíme z tehdejších zpráv.

„Batavia, 8. července 1629.

Replika Batavie, která navštívila Sydney roku 2000

Zhruba 180 námořníků a pasažérů zůstalo na ostrovech Houtman Abrolhos (na severozápadním pobřeží Austrálie) po ztroskotání VOC lodi Batavia. Tuto zprávu uveřejnil velitel korábu VOC Frederik Hendrik, François Pelsaert po příjezdu této lodi. Na lodi Frederik Hendrik bylo téměř 50 členů posádky Batavie.

Pelsaert sdělil, že jeho loď vyplula z Mysu dobré naděje společně s dalšími loďmi, ale v bouři ztratila s ostatními kontakt a 4. června narazila na jeden z útesů Houtman Abrolhos. Byla jasná noc a svítil měsíc. Kapitán Ariaen Jacobz, který měl noční službu nesl zodpovědnost za tuto událost. Velitel Pelsaert převzal kontrolu a zoufale se pokoušel uvolnit Batavii z útesu leč marně. Vyhodil z lodi kanón, dal odseknout hlavní stožár, ale nic už nepomohlo, Batavie se rozlomila na dvě části. Velitel vysadil asi 180 členů posádky a pasažérů na blízký ostrůvek spolu s lodními zásobami, ale nikde na ostrově nenašli vodu. Velitel spolu s kapitánem se proto vydali hledat vodu na pobřeží pevniny, tedy Austrálie asi 64 km směrem na východ. Ale ani tam vodu nenašli. Nakonec se rozhodli odplout na člunu do Batavie vyhledat pomoc svým lidem.

Měli z pekla štěstí, když při cestě Sundským průlivem potkali holandskou loď Frederik Hendrik. Generální guvernér Coen okamžitě nařídil vypravení záchranné lodi k břehům Austrálie a všichni doufali, že výprava dorazí včas.

Batavia 6. prosince 1629.

Velitel François Pelsaert se vrátil na lodi Sardam do Batavie s příběhem smrti a krutosti jaký jen zřídka lidé slyšeli. Když se velitel Pelsaert rozhodl 8. června plout hledat vodu na pevninu zanechal 180 pasažérů a členů posádky na jednom z blízkých ostrůvků a asi 70 dalších na vraku lodi Batavie. Po několika dnech ti, co byli na vraku lodi přeplavali, nebo na troskách Batavie se nechali hnát přílivem na jeden z dalších ostrůvků. Mezi nimi byl jistý Jeronimus Cornelisz, „Deputy Supercargo“, ďábelský muž, který dělal neustále problémy veliteli Pelsaertovi v průběhu cesty. Cornelisz se stal vůdcem vzpoury a chtěl násilně obsadit loď záchranné výpravy a uskutečnit pirátskou plavbu. Aby zahladili stopy svého plánu, rozhodli se, že všichni kteří se k nim nepřipojí musí zemřít. Jen ty ženy, které se staly konkubínami spiklenců byly chráněny, ale přesto některé z nich se staly oběťmi v přestřelkách. Asi 115 lidí bylo brutálně zavražděno.

Naštěstí někteří lidé z Batavie přežili na Vysokém ostrově. Když konečně velitel Pelsaert připlul na Sardamu vůdce lidí z Vysokého ostrova, Wiebe Hayes mu vyličil, co všechno se přihodilo. Velitel ztroskotané lodi Batavie pozatýkal všechny vzbouřence a jejich hlavní vůdce odsoudil k tresu smrti a hned je dal popravit. Zbytek byl potrestán provlečením pod kýlem lodi a bičováním.

Po vyproštění ceností z nákladu lodi Batavia se velitel Pelsaert vrátil do svého přístavu, kde Rada spravedlnosti rychle vynese patřičné rozsudky nad zbytkem účastníků vzpoury.“

Byla to tvrdá doba a k udržení pořádku se užívalo tvrdých a účinných prostředků.

Poprava vzbouřenců z Batavie

Z velké dálky a ze zimy Vás milí čtenáři zdraví Hortulus.

Arrow killed 5,100-year-old Oetzi June 07, 2007

Article from: Agence France-Presse from correspondents in Geneva

- **X-rays show iceman mummy bled to death**
- **Oetzi was 45 years old when he died**
- **Found 3210m above sea level in 1991**

OETZI, the 5,100-year old mummified iceman found in a Tyrolean glacier in 1991, bled to death after being hit in the back by an arrow, Swiss scientists said yesterday following X-ray analysis.

“A lesion of a close-to-the-shoulder artery has been found thanks to a CT scan,” Frank Ruehli from the Institute of Anatomy at the University of Zurich said. The arrowhead itself had already been detected, but the new scans show that it lacerated the artery, causing massive internal bleeding, Mr Ruehli said, adding that it appeared Oetzi died shortly after being hit.

The broader circumstances of his death remain unclear, but Mr Ruehli said it could have been a “friendly fire” injury sustained during a hunting expedition, or an intentional attack. In any case, Oetzi fell down a cavity and became entombed in a glacier, where he rested undisturbed 3,210m above sea level until being discovered by German mountaineer Helmut Simon in 1991.

The discovery aroused great interest worldwide - and even gave rise to a so-called “curse” because many of the people associated with the remains have met untimely ends. Mr Simon fell to his death in 2004 while hiking in the same area, and

archaeologist Konrad Spindler, 55, who first inspected the corpse, died in April 2005 of complications from multiple sclerosis.

The head of the forensic team examining Oetzi, Rainer Henn, meanwhile died in a car crash on his way to give a lecture about the iceman. Scientists have determined that Oetzi was 45 years old when he died and stood about 1.6m tall. He had blue eyes, long brown curly hair and numerous tattoos, and at the time of his death he was carrying an axe, a 1.8m longbow and a dozen arrows.

Mr Ruehli is the co-chair of the Swiss Mummy Project based at the University of Zurich which uses non-invasive methods such as X-rays to uncover more information about the life and death of such ancient corpses. He was one of the scientists chosen in 2005 to determine the cause of death of the ancient Egyptian boy king Tutankhamun, whose tomb dating back 3,300 years was discovered in 1922.

Oetzi died from head wound, say reserachers

The Daily Telegraph From correspondents in London August 30, 2007

ICEMAN, the 5300-year-old corpse found frozen in the Italian Alps, died from a blow to his head not from an arrow as was recently believed, according to researchers.

Two months ago Swiss researchers claimed in the *Journal of Archaeological Science* the iceman - also known as Oetzi - died from blood loss, shock and a heart attack after an arrow ripped an artery in his left collarbone. But radiologists, pathologists and other researchers, using new forensic information and CAT scans, said yesterday they believed the arrow only made Oetzi lose consciousness. They believe he died either by hitting his head on a rock when he passed out or because his attacker hit his head.

The researchers presented their findings this week at the Institute for Mummies and the Iceman at the European Academy in Bolzano. The institute co-ordinates research into Oetzi, who is in the nearby South Tyrol Archaeological Museum.

Researchers believe when the arrow hit him the Iceman fell backwards. They believe his attacker turned him over on to his stomach and pulled out the arrow shaft but left the arrowhead embedded in his shoulder.

In the archaeological magazine *Germania* the researchers said that based on his good health and his equipment - a bow, a quiver of arrows and a copper axe - Oetzi belonged to a social class not accustomed to manual labour.

Oetzi was found in 1991 by accident by a group of hikers. In 2000, researchers temporarily thawed him. They found that his last meal included unleavened bread made of einkorn, a type of wheat, as well as some greens. DNA in his intestine showed he had also eaten venison shortly before he was killed, indicating that he was probably a hunter.

MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2008 VĚSTNÍK \$25?

Rozporuplná postava Albrechta z Valdštejna

[01-10-2006] Martina Lustigová

Šlechtic, voják, generalissimus císařského vojska, generál Severního moře, podnikatel a obchodník - všechna tato označení charakterizují postavu, které Martina Lustigová věnuje dnešní Historické obzory. Když napovíme, že patří k jakýmsi symbolům třicetileté války, už možná tušíte, že řeč bude o Albrechtu z Valdštejna.

Albrecht z Valdštejna

Jak říká Ladislav Čepička z Vojenského historického ústavu, postavu Albrechta z Valdštejna jde jen velmi těžko charakterizovat: "Je těžké ho charakterizovat, protože některé jeho činy byly velmi nepředpokládané a někdy zase neplnil očekávání. Už jenom v jeho titulech - tj. vévoda frýdlantský, meklenburský, zaháňský - je obsaženo mnoho z toho, co znamenal v soudobé politice. To, že jako první byl generalissimus císařského vojska, tj. nejvyšší velitel císařské armády rakouského habsburského státu, vyjadřuje také mnoho. To, že byl generál Severního moře, ač původem z nevelké vsí a tvrze v Heřmanicích v Čechách, asi také něco znamená. Byl velmi zdatný obchodník v tom smyslu, že třeba dokázal pro armádu denně produkovat 20 tisíc kusů chleba, což je na tehdejší dobu ohromný výkon, ale hlavně dokázal ty chleby dostat k té armádě.

Logistika, doprava, to všechno byly jeho silné zbraně. Současníci o něm hovoří velmi nejednotně. Zároveň byl zmítán svými nemocmi, zejména těžkou migrénou, kdy jeho dů-

stojníci museli chodit s ovázanými ostruhami, aby ho nerušili při bolestech hlavy, koně nesměli do ulice, kde zrovna pobýval. Další nemoc, která ho velmi sužovala, byla dna."

Podle historika Petra Vorla se každá historická osobnost může jevit jinak z různých úhlů pohledu. A Valdštejn není výjimkou: "Pokud se na něj díváte třeba z hlediska dějin celé monarchie, řekněme, jste-li přívržencem císařského vídeňského dvora, tak je pro vás jinou osobou, než pokud jsou vám sympatičtí čeští stavové. To je spíš otázka, jak člověk vnímá dějiny. Každopádně je to jedna z nejvýznamnějších osobností českého původu v 17. století. Je to osobnost, jejíž význam byl celoevropský a právem patří mezi těch několik osobností, které výrazně vy-

stupují z českých dějin, ať už ho vnímáte v kladném nebo negativním smyslu."

Připomeňme si některá životopisná data: Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna se narodil v roce 1583. Vychovávan byl v luteránské víře, nicméně v roce 1606 přestoupil ke katolictví.

Na prahu dospělosti se vydal na kavalírskou cestu po Evropě, během ní navštívil mimo jiné Itálii. I díky svým cestám byl výborně jazykově vybaven, kromě češtiny, latiny, němčiny a italštiny hovořil i francouzsky a španělsky. Po návratu do Čech stál před otázkou, jak se uživit - jako nejsnadnější cesta se ukázala vojenská kariéra. A tak na jaře roku 1604 vstoupil do císařské armády. S ní odjel jako nižší vojenský důstojník do Uher, brzy se dočkal povýšení na hejtmana. Po zranění a prodělané nemoci byl poslán do Čech, kde vedl jednání o vyplacení žoldu vojákům. Armádu opustil v roce 1609 v hodnosti plukovníka.

V roce 1608 mu slavný císařský astronom a astrolog Johannes Kepler sestavil horoskop. A co v něm vyčetl? U Valdštejna se podle něj "jeví velká ctižádost a touha po časných hodnostech a moci, jež způsobí mnoho velkých a tajných nepřátel, nad nimiž však většinou zvítězí..."

V době českého stavovského povstání se Albrecht z Valdštejna připojil k císařské straně. Za to ho moravští stavové dokonce vypověděli ze země a zkonfiskovali jeho majetek. Brzy se ale karta obrátila a po Bílé hoře naopak konfiskoval on.

Valdštejnský palác v Praze

ALBERTVS DE WALLESTEINVS SAC CAESARIS CONSILIARII
MILITIAE CAMERARII SVPRACAMERALIS PRAGENSIS ET
LIVARVM MILITIAE GENERALIS

"Díky své službě pro Ferdinanda II. se stal jedním ze tří kořistníků v Čechách. A to, že byl jmenován vrchním velitelem, jednak Prahy, a potom vrchním velitelem císařské armády, mu dopomohlo k tomu, že vedle Lichtenštejna a Michny dokázal nashromáždit ohromný majetek. Ale on ho neshromážďoval nahodile jako řešení dva šlechtici, on prostě buď se směnou, koupí a prodejem scelit své panství v to, co potom vzniklo," vysvětluje Ladislav Čepička.

Během krátké doby tak Valdštejn ovládl území od České Lípy až po Hostinné a od zemských hranic až k Housce a Hořicům. Zastavené statky skupoval za minimální ceny. V roce 1622 dostal své statky v dědičné léno. O rok později byl povýšen na knížete, za další dva roky se stal vévodou. Jeho panství bylo jakýmsi státem ve státě, s vlastním systémem lén a s vlastní správní organizací. Nejenže své statky rozmnožoval, ale také o ně dobře pečoval. Ladislav Čepička uvádí jeden z příkladů: *"Město Jičín přestavěl do kamene, aby se mohlo vyvarovat požárů, založil nemocnice, pamatoval na duchovní osvětu, atd."*

Valdštejnovu území se za třicetileté války říkalo Terra felix - Šťastná země. Výborně se mu totiž dařilo vlastní území ochránit před hrůzami třicetileté války. Jak? *"Podařilo se mu to zejména vojenskou silou, protože potřeboval, aby jeho poddaní podávali více než sto procentní výkon. Bylo to takové válečné hospodářství srovnatelné snad jenom s totálním nasazením během druhé světové války. Vše bylo podřízeno armádě, respektive činnostem pro armádu, takže na jeho panstvích se šily uniformy, vyráběly zbraně, skladovaly potraviny. V podstatě to, co nám potom předvedl Albert Speer během druhé světové války."* Ladislava Čepičku doplňuje historik Petr Vorel:

"Využíval toho, že jako významný generál neumožňoval třeba cizím vojskům vstoupit na to území. Pro obyčejného sedláka nebo měšťana nebyly tou válečnou pohromou ty bitvy samy o sobě. Bitva trvala dva dny, odezněla, posbíraly se mrtvolky,

posbíraly se zbytky zbraní a šperků... Ale pro ně bylo nejtěžší zatížení průtahy vojsk a zimní ložirování, tedy to, že vlastně vojáci tam žili a poddaní je museli živit, apod. S tím většinou souviselo různé drancování, objevovaly se násilnosti. To bylo to nejhorší, co z té války potkávalo venkov. A on vlastně dokázal ta svá území od tohoto ochránit a naopak městečka na jeho panství prožívala ohromnou konjunkturu, protože armáda spotřebovává spoustu věcí ze železa, z kůže, spoustu výrobků, boty, šaty.

A on vlastně začal vytvářet velkovýrobní, které produkovaly právě toto zboží pro armádu a tyto armádní zakázky samozřejmě platila státní pokladna. Čili na tom bohatli i výrobci na jeho panstvích."

Za třicetileté války zažil Valdštejn chvíle vzestupů i pádů. V roce 1630 byl propuštěn z postu velitele císařské armády. Bral to jako urážku a jako soukromá osoba brzy zahájil tajná jednání, která byla později hodnocena jako protifríská. V příštích měsících však byla vojenská situace pro císaře natolik nepříznivá, až mu nezbylo, než přimnout Valdštejna zpět do svých služeb. Bitva u Lützen, v níž Valdštejn vedl císařská vojska proti armádě švédského krále Gustava Adolfa, sice skončila nerozhodně, ale nevalný výsledek dále podkopával Valdštejnovu autoritu. Navíc se u dvora šířily fámy o jeho vyjednávání s protivníkem. Nespokojenost vyvrcholila 25. února 1634 Valdštejnovým zavražděním.

PERLY A PERLIČKY - sokolské i nesokolské

Dvacátého pátého dubna se bude v Austrálii slavit významný svátek – výročí krvavé a dlouhotrvající bitvy u Gallipoli, kde britská expediční armáda, včetně mnoha tisíc Australanů, utrpěla citelnou porážku a mnohatisícové ztráty na životech vojáků. V první světové válce Winston Churchill nakonec prosadil svůj plán vylodění na tureckém - před mnoha sty lety řeckém - území. Tento plán nakonec beznadějně ztroskotal a při vylodování a v následných bojích zahynuly tisíce mladých Australanů i Britů. Proč je taková porážka pro Australany již po generace důvodem oslav a smutných vzpomínek? V první světové válce totiž australští vojáci poprvé po založení federace bojovali pod vlastními australskými prapory, nikoli jako předtím v Sudanu a v Burské válce pod prapory Velké Británie. Slavíme takovaný **ANZAC DAY**, při němž ona zkratka znamená Australian New Zealand Army Corps. Australští vojáci za první světové války udatně bojovali i na jiných bojištích – ve francouzských Flandrech a na Středním východě, a tam se zúčastňovali bojů vítězných. Prohraná bitva u Gallipoli se však stala symbolem obětí a tragických ztrát na životech australských chlapců-dobrovolníků, kteří zahynuli při bránění života ve svobodě. Válčili tisíce mil od své vlasti – ale dnes už všichni dobře víme, že svoboda je nedělitelná. Budiž těmto hrdinům všechna čest, kterou si zaslouhují, a uctěme tento národní svátek pietně a s vědomím díků, že i my se můžeme podílet na životě ve svobodě, která byla vybojována za velikých krvavých obětí.

Zpráva o odchodu důstojného pana pátera Jaroslava Šimka zapůsobila jako zemětřesení. Jako by byl býval přišel do Sydney teprve včera, ale zároveň také jako by to byl mezi námi pobýval a pracoval dlouhá léta. Odešel nám kdysi tragickou smrtí páter Míka, rozloučil se s námi jeho následovník otec Ondrášek a do republiky odešel po sedmnácti plodných letech páter Petr... Nyní nám odchází na zavolání svého představeného opata želivského kláštera Bronislava Kramáře i otec Jaroslav. Nu, s takovými rozloučeními musíme počítat. Důstojný pan páter Šimek se v březnu rozloučil se svými farníky rozsetými od australského Perthu přes Nový Zéland a četná australská města a jeho odchod bude všemi bolestně pocífován a to nejen v české katolické komunitě, nýbrž i mezi bratry Slováky, jejichž přátelství si důstojný pán obzvláště vážil. Náš Věstník přeje páteru Jaroslavu Šimkovi mnoho zdarů v novém povolání.

Ať už z vlastního podnětu či z iniciativy ministerstva zahraničí, náš generální konzulát poskytuje výborně stylisované **zprávy z České republiky**. Jsou formulovány věcně, stručně a bez tendence nadržovat té či oné straně. Pan generální konzul Vít Kolář ve snaze poctivě informovat českou veřejnost v Austrálii se tak zaslouhuje o šíření faktických, nezabarvených informací o událostech v republice, o její činnosti a o událostech republiky se týkajících. Konzulární zprávy také včas upozorňují i na různé „happenings“, například na vystupování českých umělců v Austrálii. Nu prostě, je to čin-

nost dříve nepoznaná, záslužná a vítaná a panu generálnímu konzulovi budiž vysloven zasloužený a vřelý dík.

Politolog profesor Zdenek Slouka, jehož příspěvek do Věstníku dnes přinášíme, uveřejnil pod titulkem „**Věčný exulant Zdeněk Němeček**“ počátkem února v Lidových novinách recenzi nyní nově vydané knihy známého spisovatele Zdeňka Němečka „New York : zamlženo“, jejíž první vydání vyšlo již na počátku třicátých let. Zdeněk Němeček byl autorem i jiných knih, jako na příklad Na západ od Panonie, Dábel mluví španělsky, Evropská kantiléna, Legionářské novely, a jiných literárních děl. Jeho strýc Emanuel byl pravoslavným knězem v Rusku a synovec Zdeněk u něho pobýval při vypuknutí první světové války. Odjel z Moskvy do Kyjeva, kde vstoupil mezi starodružiníky a stal se ruským legionářem. Za první republiky se pak stal konsularním úředníkem a „po roce 1939 rozesílal německým novinářům anonymní, ale obsažené záznamy o situaci v protektorátu, aby podryl jejich důvěru ve zprávy, jimiž je sytil Berlín“, píše Slouka. Po komunistickém puči v roce 1948 odešel do exilu a působil v radiu Svobodné Evropy. Profesor Slouka se se Zdeňkem Němečkem sešel v New Yorku. „V prvních dvou letech protektorátu se Němeček změnil z diplomata v knihovníka Národní knihovny v Praze“ uvádí Slouka. Jako osoba Němcům non grata byl však pensionován, stal se členem odbojové skupiny Parsifal a později také vězněm gestapa na Pankráci. Podle Slouky se spisovatel Němeček zabýval problémem exilu ve všech jeho podobách a exil se mu stal osudem. Zemřel v Mnichově náhle v roce 1957, jeho ostatky byly převezeny do New Yorku a nyní je jeho urna uložena na vyšehradském hřbitově. 14.června 1993 jsem se naposled setkal se Zdeňkem Němečkem na Slavíně, končí svou úvahu profesor Slouka, „je blízko Karla Čapka, Ferdinanda Peroutky a tolika jiných, mezi něž patří.“

České Orfeum bratra Pšeničného uvítalo letošní rok v únoru skvělou nahrávkou Bizetovy Carmen v italské produkci. Nebylo to tradiční operní představení, divali jsme se na DVD, ale mohli jsme číst podtitulky a přiznávám, že poprvé vůbec jsem mohl pohodlně sledovat celý děj opery Carmen, byť byla zpívána jinou řečí. Italští producenti nijak nešetřili náklady a bylo to prostě velkolepé. - V březnovém koncertu jsme pak shlédli kouzelnou produkci Labutího jezera amerického baletu a podání, a jak umění tanečníků tak hudba Čajkovského byly odměněny spontánním potleskem přítomných. Bratr Ivo Pšeničný zřejmě i letos pokračuje ve svých umných výběrech líbivých a hodnotných klasik.

Sokolské kino Ponrepo pod zkušeným vedením bratra Petra Čermáka zahájilo tento rok v únoru poměrně novým českým filmem Vratné láhve, s režisérem Svěrákem v hlavní roli. Není to tematicky nijak náročný film, ale je to film velmi zajímavý, z novodobého pražského prostředí, výborně zahráný, s velkou přehrší komických situací, klasicky zrežirovaný a zasazený do každodenního života pražské rodiny. Obecenstvo se výborně bavilo a obecenstva byla tentokrát pěkná kupička. Časná uzavěrka Věstníku nedovoluje tentokrát zmínit se o dalším promítání Ponrepa.

The very next day, (1/8/1940) another powerful nation bared its teeth. The **Soviet Union accused Britain of prolonging the war** by spurning Hitler's peace offers. This attack, from Foreign Minister Molotov, opening the seventh session of the USSR's Supreme Council, meant more than Russian moral support for Germany. It carried a message for all members of the Communist parties in Britain and America. Wherever Communists manipulated the workers - loading ships in U.S. ports for the dangerous supply runs to Britain, in American factories beginning to produce weapons, even in Britain's own vital industries - there would be strikes and go-slow campaigns and a betrayal of men dying at sea and in the air.

William Stevenson "A man called Intrepid", Macmillan London Ltd, 1976

Volba českého presidenta na příští období proběhla v českém parlamentě v únoru. Měli bychom spíše říci že ta volba probíhala než nakonec skutečně proběhla, protože to bylo spojeno s vleklým, ba přímo s fraškovitým jednáním a vyjednáváním parlamentních stran, jemuž se nakonec celá republika podivovala. Republika spíše prý potřásala hlavou. Český president není volen přímo voličstvem, je volen v zasedání obou parlamentních komor, tedy senátem a dolní sněmovnou ve společném zasedání. Členové parlamentu se dlouho nemohli dohodnout zda má být jejich hlasování tajné či veřejné a volba probíhala nakonec ve dvou fázích. V druhém kole byl zvolen za presidenta opět dosavadní president Václav Klaus. Jeho rivalem a parlamentem nakonec poraženým kandidátem na nejvyšší úřad v republice byl profesor Jan Švejnar, syn česko-amerických exulantů, vzdělaný a uznávaný profesor ekonomie. Václav Klaus po svém zvolení v úvodním projevu zdůraznil, že bude vykonávat svoji funkci jako president všech Čechů, bez ohledu na jejich politickou orientaci.

Struktura mocné Evropské Unie se sice nezbortila, avšak zcela vážně prý zakolísala když se Štrasburk pokusil rušivě zasáhnout do bizarních nočních choutek Pražanů. Když štrasburští páni svými železnými direktivami nařizovali kolínským rovinám nepěstovat po staletí tam pěstovaný polní produkt, řepu cukrovku, Pražané prý jen mírně pokrčili rameny. Když evropské zákony přinutily šumavského malovýrobce neprodávat sýr z kozího mléka pro lidskou spotřebu, počal onen vynalézavý Šumavan úspěšně inzerovat svůj v jeho rodině po generace vyráběný kozí sýr jako potravu pro domácí zvířata – a Pražané spolu s jinými se jen lišácky usmívali, i když ne každý pražský jezevčík se den co den podílel na oné kozí pochoutce. Došlo prý však k nebezpečnému srocování pražského lidu připravenému provést třeba i ve Štrasburku třetí defenestraci, když se proslechlo, že jazýčky vah evropského parlamentu se očiividně přiklánějí k zákazu prodeje toho, čemu jen ti nejotrlejší noční chodci dovedou v Praze odolat - k prodeji voňavých špekáčků s lahvičkou Plzně, Krušovic nebo Kozla u stánků v nočním tichu pražských ulic. Co je moc to je moc zahartusili pražští měštěníni, zamávali palcáty a Štrasburk prý v tu ránu zjhl. K třetí defenestraci přikročeno nebylo, třicetiletá válka nevypukla a došlo ku kompromisu typicky českému. Lahvičky alkoholických moků jsou ty tam, leč **buřtičky si Pražané zachránili** a mohou si je večer co večer, noc co noc pořizovat a vychutnávat jejich neodolatelnou vůni i třeba sotva několik desítek metrů od Národního muzea, a to i s hořčicí. Štrasburský vlk se tedy nažral a pražská koza zůstala celá...

Východní Prusko bylo druhou světovou válkou rozmetáno a rozděleno mezi Polsko a Rusko, takže ono samolibé a výbojné německé východní Prusko už na mapě jako takové ani nenajdeme. Hlavním městem východního Pruska býval **Königsberg**, česky dříve **Královec**, nyní **Kaliningrad**. Dnes patří východní část bývalého pruského území Ruské Federaci, ale celé to území je jakoby od Ruska odpojeno a obyvatelé Kaliningradu musí projíždět územím Litvy chtějí-li navštívit vlastní Rusko. To však není zde pro nás důležité. Důležité je to, že město Kaliningrad, dříve Königsberg a česky Královec, bylo v roce 1255 založeno českým králem Přemyslem Otakarem II., právě tak jako dřívější Breslau, nynější polská Wronclav a ještě dřívější Vratislav je městem kdysi založeným českým králem Vratislavem. Ne že by tato města Češi oplakávali jako ztracené ráje nebo toužili po jejich znovunabytí, ale neškodí semtam si připomenout kam až kdysi moc českého království dosahovala.

Ak existujú perly a perličky, tak speváčka, pani **Marta Kubišová**, je určite perlou. V šesťdesiatých rokoch v bývalom Československu by bolo ťažko nájsť človeka, ktorý by ju, a jej „Modlitbu pro Martu“, nepoznal. V roku 1968 sa Martina „Modlitba“ stala najznámejšou piesňou a vlastne akousi hymnou slobody a zároveň sa stala aj najnevidenejšou československými komunistami. Dva roky po okupácii Československa sovietskymi vojskami a spojencami Varšavskej zmluvy Marte bolo zakázané spievať a verejne vystupovať. Stala sa najprenašľovanejšou speváčkou komunistami v bývalom Československu po roku 1968. Martin návrat k spievaniu nastal po zamatovej

revolúcií v roku 1989, keď opäť zaspievala jej „Modlitbu“ na Václavskom námestí v Prahe. Od tohto momentu bola Martina kariéra slávnej speváčky nanovo obnovená. Dňa 16. 2. 2008 nás prišla pani Marta Kubišová navštíviť do Sydney a opäť, okrem iných piesní a šanzónov, zaspievala jej „Modlitbu“. Táto pieseň vyvolala v hľadisku ohromnú vlnu emócií a spomienok na tieto nám osudné dni. Okrem prednesu jej starých aj novodobých piesní nám Marta rozpovedala „perličku“, alebo skôr „obludnú perlu“, o jej osudnom večeri, keď jej Václav Neckář (vtedy spoluúčinkujúci spevák) oznámil, že „prišli tajní“ s pornografickou fotografiou, na ktorej je údajne Marta Kubišová s pánom Alexanderom Dubčekom. „Tajní“ dali príkaz, že od toho dňa má Marta zakázané spievať. Komunistickí primitívovia nedokázali priznať, že Marta bola prenasledovaná kvôli jej piesni a jej revolučnému mysleniu, ale siahli po niečom až tak primitívnom. Netreba snáď ani vysvetľovať, že na fotografii nebola Marta Kubišová a ani pán Alexander Dubček. Ako speváčka sama, tak aj koncert v Sydney, bol veľmi dôstojný a charizmatický a určite mnohí dúfajú, že Marta, ktorá bola Austráliou nadšená, zase medzi nás pride.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Pamětní síň I., II. a III. odboje

Miloš Trnka • mobil: 775 527 045 • e-mail: cslegio@seznam.cz
ZŠ Školní nám. 628, 391 02 SEZIMOVO ÚSTÍ 2

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Vernisáž výstavy „Austrálie můj domov“ – společná akce Generálního konzulátu České republiky v Sydney a CS Country Club se konala v prostorách klubu v Kemps Creek 1. března. Přítomným se při této příležitosti též představil nastupující velvyslanec České republiky v Austrálii pan Juraj Chmiel.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Koncert houslistky Ivy Bittové "NIGHT ON EARTH" společně s Lisou Moore (piano) se koná 23. května 2008 v 21.00 hodin v Bennetts Lane Jazz Club, 25 Bennetts Lane, Melbourne.

Ten vzácný potomek Elišky Přemyslovny a dobrodružného Lucemburka Jana, ve Francii i jinde na "Západě" vzdělaný syn Václav, později zván **Karel IV zavedl v Českém království nejednu převratnou novotu**. Rozšířil Prahu, postavil si monumentální hrad, podporoval pěstování viné révy, učinil z hlavního města Čech střed německého císařství a zvelebil ve své říši kdeco. Mimo jiné založil ve svém sídelním městě i universitu a tak do Prahy přilákal ty, kteří by jinak byli museli hledat vysoké učení v místech mnohem vzdálenějších. Alespoň na nějaké to půl století od svého založení 7. dubna roku 1348 se tato universita stala centrem středoevropského vědění a postavila tak Prahu nad úroveň měst jako byla Vídeň nebo Lipsko. Rok založení pražské university se řadí mezi ta osmičková česká jubilea, kterých letos vzpomínáme. A patří k těm osmičkám kladným

Byla neděle jedenáct hodin. Uplynulo přesně dvacet let od chvíle, kdy Saddám chemicky bombardoval kurdské městečko **Halabdža**. Z deseti tisíc obyvatel zahynula polovina. Tragedie se dlouho tajila, až o mnoho let později uviděl svět fotografie rodičů svírajících v náruči své děti. Lidé zemřeli, když seděli u oběda, když šli po ulici. Spolu s nimi zemřela i zvířata. To vše se stalo **16. března 1988**. I nyní je jedenáct hodin. Lidé na ulicích kurdských měst a vesnic znehybnějí, auta se zastavila, zazněla siréna. Halabdža! Ještě před osvobozením Iraku byl u půlmilionového Erbilu zřízen tábor pro asi dva tisíce uprchlíků z kurdské metropole Kirkuku. V té době ještě Saddámovi pochopové bohatou oblast Kirkuku pilně ethnicky čistili. Tehdy se obyvatelé tábora ptali jedné české novinářky proč lidé v Evropě demonstrují na podporu Saddáma. Jeden z kurdských bojovníků – pešmergů ji řekl: „Mého bratra Saddám zabil. Mě odsoudil k smrti. Jen zázkramem jsem unikl. V osmdesátých letech zde Saddámovi vojáci zaživa zahrabali ženy a děti. Viděl jsem je, když je vykopali. Ženy ještě svíraly děti v náruči. Co víc se mi může stát? A ti vojáci, co na nás střílejí, jsou naši souseď. Nedělají to z nenávisti, plní jen rozkazy. Jsou chudí jako my.“ Co dodat? Snad jen to, že mne rozčiluje, když jeden potrhlý sydneyjský reverend prohlásil po Saddámově popravě „It's sad it is very sad.“

České pivovary poprvé v historii překonaly hranici **20 milionů hektolitrů piva**, vyrobeného za jeden rok. Při spotřebě piva 160 litrů na hlavu to znamená, že asi čtyři miliony hektolitrů jde na vývoz.

Před několika lety vznikla v České republice organizace nazvaná „**Olympic Watch**“, která monitoruje vývoj lidských práv v Číně. Loni v srpnu oznámila, že nebylo zaznamenáno žádné citelné zlepšení v oblasti lidských práv v Číně. Nikde nevidíte svobodu tisku. Nezávislí pozorovatelé jako Reporters Without Borders (RSF) a Committee to Protect Journalists (CPJ) zaznamenali alespoň 30 čínských novinářů a 50 blogerů a internetových aktivistů ve vězení. Čínská domácí media čelí politiku systematické censure a zpravodajství mezinárodních medií do Číny je zaraženo. V Číně pokračují popravky několikrát více lidí než ve zbytku celého světa dohromady. Podle odhadů Amnesty International to činí 8.000-10.000 lidí každý rok. Jak oznámil nedávno Human Rights Watch narušování lidských práv se děje i ve vztahu k samým Olympijským hrám. Statisíce obyvatel Bejdžinu byly vystěhovány bez odpovídající náhrady. Vůdce jejich pokojného protestu Ye Gouzhu byl uvězněn na čtyři roky a údajně mučen.

An editorial in The Wall Street Journal, on **what passes for common sense at the UN Human Rights Council**: The Council will soon release a 25-page report by South African investigator John Dugard that is its most comprehensive defence yet of Palestinian terrorism. "Common sense," Dugard writes, "dictates that a distinction must be drawn between acts of mindless terror, such as acts committed by al-Qa'ida, and acts committed in the course of a war of national liberation against colonialism, apartheid or military occupation." Dugard goes on to lament the Judaisation of Jeru-

salem, which if nothing else is a revealing use of language. We doubt Dugard's words provide much solace to the relatives of Israelis blown up on buses, in cafes and discotheques. But at least we now know what passes for common sense at the United Nations.

The Australian March 3, 2008

Státní knihovna Nového jižního Walesu má **české a slovenské knihy**, které půjčuje zdarma. Zájemci se musí stát členy jejich místní veřejné knihovny (což je rovněž zdarma) a požádat knihovníka aby jim knihy objednal. Objednat je nutno ve velkém (krabice 25-ti knih). Bližší informace podá Ms Oriana Acevedo telefon 02 9273 1544, e-mail oacevedo@sl.nsw.gov.au.

Lovec perel Bojar

Komunisté nám připravují nový Vítězný únor

Neviditelný pes 8. března 2008 Marie Dubanová

Komunisté se v pátek 29.2.2008 přihlásili k odkazu vítězného února 1948. Podle komunistů byly únorové události výsledkem prohlubování národní a demokratické revoluce. Šlo o zásadní politický zvrat (píše Právo), který se "stal východiskem i součástí revolučního procesu vzniku první historické formy socialismu". Podle komunistů "šlo o ústavně provedenou revoluci, které se zúčastnily široké vrstvy občanů".

Ale to je nesmysl. Co to je "ústavně provedená revoluce"? Komunisté vyprovokovali únorové události a provedli učebnicový státní převrat, proti kterému, přestože byl dlouho očekáván, se demokracie neubránila. Představitelé demokratických stran se nedokázali postavit falešné komunistické propagandě a podvratné činnosti a stejně tak nedokázali vysvětlit svým voličům, že dohody z Jalty a Postupimi jsou garantovány osmi sty sovětskými divizemi. Sovětský svaz potřeboval nárazníkové pásmo, a tak my jsme jako takové posloužili...

A mezi tím se od Štětína na Baltu až k Terstu na Jadranu spustila napříč kontinentem železná opona, jak to pojmenoval sir Winston Churchill v roce 1946 v americkém Fultonu.

A na podzim roku 1947 se začali Češi chystat do dalšího exilu a mnozí se připravovali na třetí odboj. Beneš nevěřil v možnost odporu a řekl zřetelně studentům na Pražském hradě, že III. odboj nemá smysl, národ musí čekat na demokratizaci Sovětského svazu.

A proto jsme čekali dlouhých čtyřicet let, ale nyní při šedesátém výročí si komunisté řekli „dost bylo demokracie“ a přihlásili se k odkazu svého vítězného února - což znamená, že se přihlásili i k popravám, politickým procesům i vraždám, komunistickým koncentrákům. Má to snad znamenat přiznání se ke čtyřicetiletému zločinu nebo se chystají na další "ústavně provedenou revoluci", ač v Ústavě nic takového nestojí - začnou komunisté opět znárodňovat nebo co to má znamenat?

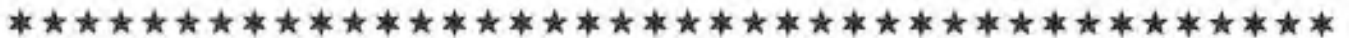
Nezapomeňte, že Valná hromada Sokola Sydney bude v neděli 6. dubna 2008 ve 14.00 hodin v sokolském Národním domě ve Frenchs Forest.

MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?

Čína se připravuje na Olympiádu 2008

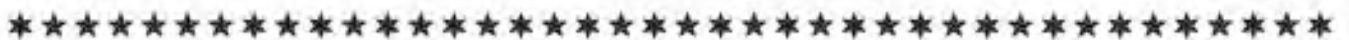
SOKOL STARS – KIDS 0 TO 10 YEARS OLD

*Twinkle twinkle Sokol Stars
 Hanging off the monkey bars
 Trampolines and climbing walls
 Somersaults and bouncing balls
 Twinkle twinkle Sokol stars
 Hanging off the monkey bars*

SATURDAYS FROM 3.30 TO 4.30: APR 12 & 26;

MAY 10 & 24; JUN 7 & 21

CALL JANE 0438 014 125

Manhattanská deklarace ke klimatickým změnám

Neviditelný pes 8. března 2008 František Kružik

Vědci a výzkumníci zúčastnění na 2008 - Mezinárodní konferenci ke klimatickým změnám se v Marriott Marquis hotelu na Times Square v New York City ukončili své jednání doprovodným shrnutím v "Manhattanské deklaraci ke klimatickým změnám".

Po zveřejnění rámce této konference v Neviditelném psu nyní čtenářům předkládáme také text deklarace:

"Globální oteplování" není globální krizí

My, vědci a výzkumníci klimatu a souvisejících oborů, ekonomové, politici a přední podnikatelé, shromáždění na Times Square, New York City, zúčastnění na "2008 Mezinárodní konferenci o klimatických změnách:

* jsme přesvědčeni, že vědecké problémy mají být hodnoceny výhradně vědeckými metodami;

* prohlašujeme, že globální klima se vždy měnilo a vždy měnit bude, nezávisle na lidské činnosti, a že kyslíčnick uhlíčitý(CO₂) není polutantem, ale naopak nezbytností pro všechny život;

* uznáváme, že příčiny a rozsah změn klimatu pozorovaných v současnosti jsou předmětem intenzivních debat v komunitě klimatických vědců, a že často opakovaná tvrzení o domnělé "shodě" mezi klimatickými experty nejsou pravdivá;

* prohlašujeme, že pokusy vlád zakotvit v legislativě pro průmysl a pro obyvatele nákladné regulace za účelem dosažení redukce emitování CO₂ budou mít nepatrný dopad, neboť na budoucí vývoj globálních klimatických změn není znám jejich žádný, za zmínku stojící účinek. Takováto opatření znatelně utlumí budoucí blahobyť, a tím omezí schopnost společnosti přizpůsobit se nevyhnutelným změnám klimatu a namísto snížení naopak zvýší lidské útrapy;

S vědomím, že pro život na Zemi je teplo obecně méně zhoubné nežli chlad, tímto prohlašujeme:

* že současné plány na omezování antropogenních emisí CO₂ jsou nebezpečnou a chybnou alokací zdrojů a intelektuálního bohatství, které by měly být zaměřeny k řešení skutečných a vážných problémů lidstva.

*** že nejsou žádné přesvědčivé důkazy o tom, že emise CO₂ moderních industriálních aktivit v minulosti, v současnosti a v budoucnosti mohou být příčinou katastrofální změny klimatu.**

* že pokusy vlád uvalit daně a nákladné regulace na průmysl a jednotlivé občany s úmyslem redukovat emise CO₂ bezprecedentně nesmyslně omezí prosperitu Západu a vývoj rozvojových zemí, bez vlivu na klima.

* že potřebná adaptace je mnohonásobně více efektivní než jakýkoli pokus o snižování (emisí CO₂) a že soustředění na takové snižování rozptýlí pozornost a zdroje vlád místo identifikace skutečných problémů svých občanů.

* že antropogenní klimatické změny nejsou globální krizí.

A proto doporučujeme:

* aby světoví čelní představitelé odmítli názory vyjadřované "Mezinárodním panelem pro klimatické změny při OSN" stejně jako senzacechtivé a scestné práce jako je "Nepohodlná pravda".

* aby všechny daně, poplatky, regulace a další intervence zaváděné s úmyslem snížit emise CO₂ byly bezodkladně zrušeny.

Odsouhlaseno v New Yorku 4. března 2008

Odkaz: www.heartland.org

Nezapomeňte, že Valná hromada Sokola Sydney bude v neděli 6. dubna 2008 ve 14.00 hodin v sokolském Národním domě ve Frenchs Forest.

CESTOU DO EXILU (6)

Bořek Šindler

POSLEDNÍ TÝDNY V PRAZE

Kostky byly tedy vrženy. Moje rozhodnutí odejít z Gottwaldova Československa bylo definitivní. Jako dvaadvacetiletý mladíček jsem tehdy na jaře roku 1948 ani nijak mnoho neuvažoval o budoucnosti a to, že bych mohl trávit půl století za hranicemi mi vůbec nepřicházelo na mysl. Tak jako i mnoho jiných jsem si i já představoval, že budu „na Západě“ přijat s otevřenou náručí. Demokratický svět to přece „takhle nemůže nechat“ uvažoval jsem. Bude válka, táta byl v první světové válce ruským legionářem, do nějaké takové legie půjdu i já, a konečně je to i moje povinnost nějak se přičinit, aby Československo přestalo být diktaturou. Ze by mohly nastat nějaké potíže s výživou či ošacením, na to jsem ani nepomýšlel. Peníze jsem neměl – ale voják peníze vlastně nepotřebuje. Tak nějak jsem uvažoval, pokud jsem o takových maličkostech vůbec uvažoval. Pryč odtud, za hranice, na svobodu!

Potvrzení ženevské university o studiu v letním semestru jsem s otcovou pomocí přiložil k žádosti o výjezdní doložku a čekal na její vydání. Více méně jsem se jen tak „poflakoval“ a žil jen ze dne na den. Konec jara byl toho roku teplý a o moji tělesnou teplotu se konečně starala i jistá mladá vdovička po příslušníku československé brigády v Británii. Ta bydlila s malým synkem v Praze na Letné, Letná byla z Dejvic jenom za rohem a moje obdenní výpady jedenáctkou do Holešovic byly velkolepým povyražením. Někdy do Šárky na plovárnu, jindy zase na Žlutou do Podolí a tak čas ubíhal v očekávání budoucnosti. Ne že bych nebyl sledoval domácí události, ale kromě absolutní kapitulace komunistické vlády nebylo ničeho, co by zvrátilo můj pevný úmysl upláchnout co nejdříve z republiky.

Kapitulace? Komunisté ovšem na žádnou kapitulaci nepomýšleli. Naopak, seděli pevně v sedle a jak oni tak jejich přísluhovači se chovali s bezostyšnou nadutostí. Gottwald pozvolna utahoval další a další šrouby. Všude probíhaly čistky, naruživci mezi spisovateli pěli ódy na nejmoudřejšího vůdce lidstva, nejgeniálnějšího vojevůdce všech věků, nejbolševičtějšího bolševika tatíčka Stalina – a útky za hranice se množily. Nejsem si tím dnes už jist, ale pokud se pamatuji odešel tou dobou do exilu i básník Ivan Blatný, a to způsobilo velký povyk mezi spisovatelskými stachanovci. Blatný tvořil ovšem jakousi čestnou výjimku, jinak čeští literáti – a mezi nimi i ti, kteří za německé okupace publikovali a měli tedy maslo na hlavě – pevným šikem stáli za bolševickou vládou a jejím režimem diktatury „proletariátu“. Naopak mezi prostým lidem byla nálada pochmurná. Renegát Zdeněk Fierlinger a jeho pohůnci s halasem oznámili postupné sloučení sociální demokracie s komunistickou stranou a výsledky brněnského sjezdu na podzim roku 1947 slibující definitivní podstatný odklon od bolševiků byly definitivně pohřbeny.

Blížil se onen památný sokolský slet, který někteří očekávali s nadějemi a jiní s obavami. Počátkem července se slet nakonec konal, podle některých ukázal silu nekomunistických staniců, podle jiných byl vlastně puncem pro nový režim. Slet se tedy konal, a bylo po sletě, čas ubíhal, ale moje výjezdní doložka nikde. Rozhodl jsem se dojit za oním tatínkovým přítelem legionářem z ministerstva školství, který přislíbil potvrzení ministerstva a ono všemocné razítko. Dojit k němu přímo domů. Jeho adresu jsem si zjistil a vydal se na Bertramku, v jejímž okolí bydlel – ale rolety tam byly staženy a nedozvonil jsem se. Je čas letních prázdnin, uvažoval jsem. Ale zašel jsem tam i druhý den a třetí a všude jen licho. Nechtěl jsem budít pozornost a raději jsem další pokusy o navázání kontaktu v bytě vzdal. Začínaly ve mně vzrůstat vážné pochyby.

A najednou mně do poštovní schránky spadla bomba. Bomba v podobě prachobyčejné obálky, ale ta nenápadná obálka ukrývala dynamit. Abych se prý ten a ten den v tu a tu hodinu dostavil na právnickou fakultu k pohovoru s akčním výborem fakultního studentského spolku Všehrd. Pohovor? Bylo mi ihned jasno, že jde do tuhého. Dověděli se ti fakultní hošiči o mém zámyslu uletět do Ženevy? O tom nevěděl nikdo kromě rodičů, ale moje žádost na ministerstvu školství mohla přece jen nějak proloučit až na právnickou fakultu. Ale „pohovory“ a čistky tehdy na fakultě probíhaly celkem podle abecedního pořádku už po několik měsíců a v červenci mohla řada už dojit zcela logicky i na mne. Nu, tak či onak, předvolání před komitét akčního výboru byla velmi vážná a choulostivá věc. Dr.Slovák – tak se jmenoval otcův kolega na mi-

nisterstvu školství – nikde a teď to předvolání. Mělo to i jisté podtóny z Kafkovy zásobárny. A najednou bylo po poflakování.

Na fakultu jsem se v ten a ten den a v tu a v tu hodinu ploužil přes Chotkovy sady tempem výrazně nerychlým. Nikomu jsem se o své očekávané pohromě nezminil, ale vypracoval jsem si plán postupu, podle pravidla, že nejlepší obranou bývá útok. Bylo horké červencové odpoledne a chládek v hlavní hale fakultní budovy jsem uvítal. Posezení před čistkovým výborem se konala v suterénu a tam bylo ještě chladněji. Chvilí mě nechali čekat před dveřmi. Jaké myšlenky se mi honily hlavou netřeba znovu vyvolávat – ale „Vědí? Nevědí?“ hrálo prim Když jsem vstoupil před onu komisi, byli to, myslím, tři „kolegové“, vytasil jsem se se svou vykalkulovanou riskantní ofensivou ihned po ukončení formalit – a mezi těmi mně byly položeny i otázky týkající se mého dřívějšího pobytu ve Švýcarsku. Kolegové, udeřil jsem naostro, letos v lednu jsem podal přihlášku do socdem strany. Teď dochází ke sloučení a to jsem samozřejmě uvítal. Potřebuju si jen po prázdninách vyzvednout legitimaci. Kolegové čistkaři se zavtářili jakoby soudružsky, ne-li přímo přátelsky, o Ženevě řeč vůbec nebyla – v duchu jsem zajásal – a rázem bylo po pohovoru. Říci, že jsem se z fakulty vypoťácel nemohu. Ulevilo se mi, ale v zápětí jsem začal pociťovat výčitky svědomí, a ty mě pronásledují dodnes. Neměl jsem přiznat barvu, chlapcům čistkařům nalít čistého vína, prostě jim vynadat a šlus? Ale máme přece i biblické napomenutí – „buďte jak hadové“ – a tím jsem se řídil. Nevím, kde v bibli bych to napomenutí hledal, ale řídil jsem se jím.

A za pár dní na to mi bylo kolegou tatínkova kolegy vystaveno potvrzení pro pasové oddělení a užuž jsem si chtěl hvízdát. Obstaral jsem si letenku do Curychu – raději návratnou, abych nebudil podezření – a domníval jsem se, že mám skoro vyhráno. Leč nastojte! Leč nastojte, praví pohádka. A co švýcarské visum? Nu co, švýcarské visum budu mít v pase ajncvaj. Ale chyba lávky, té zadržané lávky. No tak se zeptejte asi za týden, pravil nonsalantně konsulární úředník. A ještě dále pravil, a to mě znepokojilo, a ještě pravil, nebo mně spíše položil otázku – a to Vy jste ten Šindler co tohle napsal? A položil na stůl Národní Osvobození z roku 1947 s článkem „Neutrální konzerva“. Věděl jsem, že Švýčari mají za ušima, ale takovou pedanterii jsem věru nečekal. Ten článek byl skutečně můj a utahoval jsem si v něm ze Švýčarů, že jsou konservativní až po uši, ženy že tam nemají volební právo, že byli ve válce neutrální a že vlastně nejsou ani ryba ani rak, i když jejich smysl pro stodesetiprocentní čistotu dovoluje člověku jíst přímo z podlahy. Tak něco v tom smyslu jsem si pouštěl svá nevymáchaná ústka na procházku v tom článku. Takže za ten týden se přijďte pozeptat. Za týden? A co kdyby...

Čas ubíhal, sedm dní je skoro věčnost, říkal jsem si. Bůhví co se za týden může přihodit. A nezbývalo než znovu poprosit otce o pomoc. On už byl tehdy sice persona non grata, ale stále ještě vykonával funkci přednosta kanceláře legii v ministerstvu národní obrany, a znal kdekoho. Znal i profesora Hornu, rektora Vysoké obchodní školy a profesor Horna znal švýcarského konsula. Bydlil také v Dejvicích a jako dnes vidím jak spolu kráčíme přes Prašný most směrem na Hradčanské náměstí kde sídlil švýcarský konsulát. Profesor Horna měl kožené rukavice, držel je svlečené v ruce a cestou se jimi poklepával přes koleno. Měl také ve Švýcarsku dceru – znal jsem ji ze studia v městě St. Gallen – a jak tak pochodujeme k Hradu, vyzpovídal mě o té neutrální konzervě, aby byl informován co a jak.

Došli jsme, pan konsul obřadně, nicméně srdečně přijal rozšafného profesora Hornu a dveře se za nimi zavřely. Byl jsem jako na trní. Když se dveře opět otevřely, třimal pan profesor můj pas se švýcarským visem a bylo vyhráno. Poděkoval jsem mu a snažil jsem se v duchu přesvědčovat sám sebe, že je skutečně vyhráno. Bylo a nebylo. Byl pas, byla výjezdní doložka, byla letenka na dvacátého července. Bylo léto. Ale v těch posledních dnech před cestou to na mě najednou nějak padlo – a teprve v těch posledních dnech jsem počal chápat hloubku a důsledky svého životního rozhodnutí. Jsou tohle moje poslední chvíle v mém rodném městě? Jako bych byl rázem zmoudřel, jako by mě byl osvětil Duch Svátý. Jednou nohou jsem už byl jakoby pryč a venku z dosahu bolšánů. To do mne vlévalo pocit rozradostnění. Ale zároveň jsem začínal pociťovat i stesk. Začínal jsem se vžívat do osudu těch na tom Růžovém paloučku a začínal chápat, jak jim tehdy asi muselo být. Dvacátý červenec se blížil. Nebylo mně lehké.

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Taje malicherné

Věnujme dnes pozornost jistým maličkostem, které si při hovoru my Češi ani neuvědomujeme. Rozhodně si je neuvědomují ti Češi tam doma. Ale ty maličkosti, ne-li přímo malichernosti, jsou jakýmsi vzácným kořením naší mluvy a pochlubme se alespoň sami sobě tou bohatostí. Interenet, ta nezbedná potvůrka, nám tu češtinu chce sice otesat, přitesat, poanglosasštit, zglajchšaltovat a zabalit do svěrací kazajky jakési universální rozkoktanosti, leč nedejme se, važme si té pestrosti a pokochejme se tou štedrostí výběru.

Kdo jí knedlíky, bude hodně veliký a pojede s Kolumbusem do Ameriky. Nejedna česká maminka tak pobízela své mladé jedlíky. Není však řeč o tajích naší kuchyně, jde jen o tu již vzpomenutou malichernost. Velký nebo veliký? V té nahoře uvedené říkance by se velký nerýmoval s knedlíky a bylo třeba uchýlit se k té druhé formě – knedlíky, veliký. Je to, jak poukázáno, jen čirá malichernost, ale uvědomme si, že čeština má pro „big“ dva odlišné tvary. Cizincovi je to, lyricky výjádřeno, lógr. Nám ale ne. Veliký Tvůrče náš, praví se ve Dvořákem zhudebněné modlitbě a Velký Tvůrče náš by nám jaksí nesesdlo. Právětak jsme si zvykli na Velikonoce a Velkonoce znějí podivně. Ale naopak velikolepý a nikoli velikolepý. Mami, já mám velikej, velikananánckej hlad oznamuje Pepíček. Může i mít hlad velkej, ne ale velkanánskej. Velkodušnost, nikoli velikodušnost. A skoro bych se vsadil, že hovořit o Velké říjnové revoluci místo o Velké říjnové revoluci mohlo mít za následek poznámku v kádrovém posudku nedobrovolných vyznavačů kremelské maršrúty. Nepokládáte-li důležitost onoho mrňavého „i“ za důležitost, dál už nečtete.

Na chvílilinku se ale vraťme k naší specialitce, k délce hlásek, jen tak k pokochání. Čeština je řeč, která si prostě zakládá na přísném rozdílu mezi dlouhými a krátkými hláskami. V tom rozdílu se přímo vyžívá. Byl a byl. Být a byt. Rada a ráda. Nával a naval. Paní a páni. Dal a dál. Volí a voli. Nu, je toho na stovky a stovky. A tyhle rozdíly v délce jsou nám jaksí přímo posvátné a nikdy se nesnažíme je smývat. Pokud nejsme ovšem Ostraváci. A ti, jak víme, ty kratke hlasky odkoukali od Polaku. Pokud se nemýlím, zatímco v češtině máme pany i pány, ve slovenštině jsou jen páni. Sedlák sedlák sedlák je velký pán. Naopak pan Kvedrubín Vomáčka pánem není a je pouze podkoním. V předminulém století se ještě obřadně a přeučtivě psávalo na obálkách dopisů Velevážený pán pan Dobromil Cibulka, majitel realit a vrchní magistrátní rada v.v. Na druhé straně, polština nezná ani pána ani pány, jsou tam jen panowie, prosze pana. Zde už jsme skoro narazili na oslovení Dámy a pánové. Nelze prostě říci Dámy a páni, to by zavánělo sprostotou. A jsou Češi i Čechové. Bývali Čechové statní junááci... Válčili a tak dále, ti zpropadení Čechové. To Češi zase ne, ti spíš tak prolézt nebo i podlézt, jen ne přeskočit. A válčit – to už vůbec ne. Jsou v češtině muži i mužové. Ale to už odskakujeme od těch délek ukrutně daleko. Jen tak ale naodskok – představte si, že pospícháte a užuž máte nakrajičku, skoro i nakahánku, a najednou před vámi na jedněch dveřích Paní – a na druhých Pánové. Nezalekli byste se? Anebo Ženy – Mužové. Tropme si i tu švandu, uznejme ale že ty jemňoulinké nuance v naší mluvě ji dovedou mistrně okořenit a cizincům třeba i nadobro znechulit. Ukojme se ale vědomím, že co je pro ty cizáky třeba úchylnou škodolibostí či dokonce protřelou zrůdností je pro nás sice roztodivným leč naší úcty hodným tajem ba i krásou.

Vrhněme se teď na chvílilinku – či na chvílilinku, na chvíličku anebo alespoň na chvílečku – do vedlejší, stejně srázné a neméně zrádné propasti. Již jsme se tam vrhli dříve několikrát, vrhněme se však znovu a stejně vášnivě, a jestli tomuhle neříkáte taj, ať já zhebnu. Dvě kulky, dvě kuličky, prosím. Tři kulky, tři kuličky, prosím. Ba i ony čtyři kulky či kuličky. Proč ale najednou pět kulEK, kuličEK? Dvě pera, pět per. Osm per, haléřů, korunek. Stodvacet korunek. Pětset milionů korunek. Vy tedy tvrdíte, že jste to zvládli? A co třeba takhle Pětsetdvacetsedm milionů a čtyři korunKY? Stomilionů a dvacetdvě korunKY? Ale stomilionů a dvaadvacet korunEK? Nepochybují, že ti opravdu nevěřící Tomáši, potažmo Tomášové, si mezitím odskočili pro pravidla a jsem zvědav, co v nich našli. Nic nenašli, věřte mi, nic nenašli, najít nemohli a nenajdou, anebo alespoň nic moc. Oni ti doma tyhle věcičky ale berou na váhu lehkou, lehoulinkou, pokud je vůbec na váhy kladou. Tři vokuřky, pět vokurek – no a co má ja-

ko bejt. No vono taky nic jako nejni, že jó, nejni jako nic kór moc, ale oni ti domá-cílkové prostě nežili půl století venku, tak jim to holt jako nic moc ani nepřipadá.

Možná, že se čeština nevypracovala na jazyk světový proto, protože nemáme prostě to moře a nikam jsme se tudíž ani moc nedostali. Možná proto, že jsme se spíše dávali do bojů mezi sebou, budeme-li přijímat pod jednou či pod obojí a zaspali tak tu vše-obecnou otesávandu, již byly koncem středověku podrobeny ostatní evropské jazyky západně od Labe, a možná, že za tím vězí jen ty malichernosti, na nichž lpíme s ur-putností vpravdě hodné víry helvétské. Možná, že prohlašovat císaře Zikmunda, čes-ky hovořícího syna krále Karla IV, za lišku ryšavou a vyhazovat ho z Hradčan byla neuvážená česká nepředloženost a draze zaplacená. Možná, že jsme ty husity měli nechat v těch krajích mezi Baltem a Jadranem, když už tam jednou dorazili, a odložit ty Lipany na jindy, nebo alespoň na neurčito... Jisto je, že češtinou mluví nějakých těch deset milióněčků duší, včetně tedy nemluvňat, a ledaže si ještě jednou přivtéli-me Kladsko Prusům kdysi odstoupené tou proradnou Videňáčkou Marií Terezou, na-še mluva se již nikdy nijak podstatně po této planetě nerozšíří, teplo neteplo. I s těmi sedmi pády, slovesnými vidy a dvačtyřiceti formami každého jména přídavného. Nevyhrajeme tedy, ale vyhrajeme SI to zase ano, - nu a není to „SI“ čirá magika?

Sokol - malé dějiny velké myšlenky (Recenze)

Zdeněk Kubín Měsíčník "Sokol" 1/2008

Je poměrně dost knižních čtenářů, kteří úvod knihy bud' jen prolétnou, nebo jej zce-la vynechají. U knihy Jana Waldaufa Sokol - malé dějiny velké myšlenky, kterou vy-dalo krátce před Vánocemi 2007 luhačovické nakladatelství Atelier IM, by však tomu tak být nemělo. V úvodu totiž autor nejen stručně popisuje, co vzniku této knížky předcházelo, ale upozorňuje také na obrovský dluh, který při zaznamenávání historie Sokola - zejména pak posledních šesti, sedmi desetiletí - a jejího zpracování do od-borných i populárně naučných publikací ještě přetrvává. Všeobecně v České repu-blice platí, že generacím narozeným v padesátých a následujících letech bylo mnohé o Sokole „úspěšně utajováno“, a tento stav se, bohužel, výrazněji nezměnil ani po li-stopadu 1989. Mimo sokolskou obec jsou ve veřejnosti vědomosti o významu Sokola v novodobých českých dějinách mizivé či tendenční, o činnosti zahraničního sokol-stva pak obzvlášť. Na českém knižním trhu je nepřeborné množství knih věnovaných historii, o historii Sokola však mezi nimi těžko nějakou naleznete.

A právě kniha Jana Waldaufa svým dílem přispívá k tomu, aby se tato mezera zapl-ňovala. Plně tedy platí to, co autor napsal v úvodu své knihy: *„Již před pádem komu-nismu jsme si uvědomovali, že v Československu o činnosti zahraničního sokolstva ne-ní mnoho známo, a jestliže tato činnost nemá upadnout v zapomnění, bylo by zapotřebí ji sepsat a pokud možno také tiskem vydat.“* Tím, že kniha vychází, přispívá i k tomu, aby historické prameny a doklady zahraničního sokolstva nepřišly postupem let vni-več a neukládal se na nich prach, ale aby se fakta v nich obsažená dostala do pově-domí veřejnosti.

V úvodu přináší knížka i některé další výzvy. Například, když Jan Waldauf píše: *„Ně-které úseky sokolských dějin, zejména činnost sokolských jednot ustavených za druhé světové války při čs. zahraničním vojsku a jednot zahraničních, by vyžadovaly podrob-nější a úplnější zpracování.“* Plusem knihy je, že ani tomuto tématu se Jan Waldauf nevyhýbá, ale podrobnější, samostatné zpracování tohoto úseku historie působení sokolů za druhé světové války by zřejmě vyžadovalo další dlouholetou mravenčí práci a vyhledávání v různých archivech.

Vraťme se ale k samotné knize. Je logické, že autor, který desetiletí žil v exilu a pra-coval s dokumenty Ústředí československého sokolstva v exilu, věnuje značnou část publikace právě zahraničnímu sokolstvu. Ale nesoustřeďuje se pouze na tuto histo-rickou výseč. Kniha obsahuje část věnovanou vzniku Sokola i dějinám Sokola až do začátku 50. let minulého století. Publikace je členěna do šesti hlavních kapitol: So-kolstvo, jeho vznik, myšlenka, organizace; Československé sokolstvo; Slovanské so-kolstvo; Československé sokolstvo za hranicemi; Konec svobodného sokolstva v Čes-koslovensku; Československý Sokol v exilu. Na pozadí historických materiálů přibli-žuje dobu, kdy se schylovalo k zákazu Československé obce sokolské po únoru 1948. Kapitola Československý Sokol v exilu představuje svým způsobem jedinečný přehled

o aktivitách sokolů, které okolnosti vývoje v Československu dohnaly k opuštění vlasti, a kteří zakládali sokolské jednoty již v roce 1948, ještě v utečeneckých táborech. Zejména tato část přináší řadu historických faktů, které nejsou české veřejnosti dostatečně známé.

I když autor byl sám účastníkem řady událostí, které v knize popisuje, nevyužívá v ní osobních vzpomínek, ale drží se konkrétních faktů. Tím přispívá nejen k žánrové jednotě knihy, ale i k její objektivitě. Připočteme-li k tomu všemu, co již bylo napsáno výše, i obrazový doprovod - přes 350 dobových fotografií, pak lze jen konstatovat, že publikace by nejen neměla chybět v žádné sokolské knihovně, ale měla by být přístupná co nejširší veřejnosti.

Události, zachycené v knize Sokol - malé dějiny velké myšlenky, končí začátkem 50. let 20. století. Navázat na ni má její druhý díl, na němž autor v současnosti pracuje a který by měl být vydán v roce 2009. Kniha má 380 stran a doporučená prodejní cena je 420 korun. Při objednání z nakladatelství je k ní třeba přičíst poštovné a balné.

Sokol - malé dějiny velké myšlenky lze objednat na adrese:

Atelier IM, nakladatelství, Leoše Janáčka 164, P.O. Box 31, 763 23 Luhačovice
Tel./fax/záznamník: +420 577 131 261 e-mail: atelierim@seznam.cz

OSUD GENERÁLA Bořek Šindler

Kniha Vladimíra Bystrova vydaná v Praze 2007 k 90.výročí bitvy u Zborova.

Gen. Wojciechowski
1938

O osmém i devátém květnu roku 1945 se ví už ledaco. Nepamatují se ale, že by byl někdo kdy zaznamenal smutný osud muže, který byl jedním z velitelů československých legionářů na Sibiři a nakonec v Československu zemským velitelem v Brně a později v Praze. Byl to Sergěj Nikolajevič Wojcechovskij. Krátce po příchodu sovětské armády v květnu 1945 byl - spolu s jinými bývalými ruskými „bělogvardějci“ - odvléčen z Prahy sovětskou kontrarozvědkou Směrš do Moskvy, postaven před sovětský soud a deportován do severosibiřského Gulagu, kde potom zahynul. Zemřel tam v dubnu 1951 a byl pochován nedaleko vesnice Ševčenko v Tajšetském okrese na severu Sibíře.

Tuto bohatě dokumentovanou knihu napsal český spisovatel Vladimír Bystrov na podkladě materiálů získaných jednak z českých vojenských archivů, a to především též z kroniky ruského třetího legionářského pluku Jana Žižky z Trocnova, a jednak z rodinného archivu Wojcechovských v USA. Je také bohatě ilustrována fotografiemi z generálova života v carském

Rusku, za první světové války a za generálova působení v Československu po skončení války a po jeho příchodu do země, která se mu stala druhou domovinou. Wojcechovskij se narodil v roce 1883 ve Vitebsku a prošel carskou vysokou válečnou školou, Imperátorskou Nikolajevskou válečnou akademií. Vypuknutí první světové války ho zastihlo v carské armádě jako štábního kapitána.

Po bolševické revoluci se připojil k odpůrcům rudoarmějců, k bělogvardějciům, a zúčastnil se s nimi, už jako plukovník, také vítězné bitvy o Jekatěrinburk. Současně s ruskými bělogvardějci bojovali na Východě i českoslovenští legionáři, kteří se houževnatě probíjávali podél sibiřské magistrály k Vladivostoku. Wojcechovskij vstoupil do československé armády ruských legionářů v srpnu 1917, několik týdnů po bitvě u Zborova. V prosinci toho roku se stal velitelem třetího československého pluku Jana Žižky z Trocnova. Počátkem října 1918 byl Sergěj Wojcechovskij jmenován velitelem československých jednotek na ufské frontě, obsadil s nimi Čeljabinsk, vedl je do Omsku a v září roku 1919 se opět stal velitelem druhé ruské sibiřské armády. Legionáři se probíjávali na Dálný Východ do Vladivostoku a byli potom přepraveni po moři přes Ameriku do Evropy, do již samostatného Československa. Jejich dřívější velitel Wojcechovskij je tam následoval o pár let později.

Gen. Vojtechovskij v sovětském vězení
léto 1945

Všichni se shodují, že byl vynikajícím velitelem a že o své vojáky vzorně pečoval. „Téměř v každém rozkazu Vojtechovského je patrná jeho starost o vojáky. Z jeho velitelských rozhodnutí je zřejmé nepřetržené vědomí odpovědnosti za zdraví a životy mužů, jejichž zbraně se sice staly významnou součástí sil snažících se zabránit Německem podporovaným bolševikům zmocnit se Ruska, ale cílem, kvůli němuž se svých zbraní chopili, jim bylo přece jen především osvobození daleké vlasti z pout rakouského mocnářství“ uvádí ve své knize Bystrov. Legionářští dobrovolníci měli k svému ruskému veliteli neomezenou důvěru. Bystrov dále také cituje

vzpomínku jednoho bývalého příslušníka 3. střeleckého pluku Jana Žižky z Trocnova: „O jeho oblibě u vojáků by se dalo vykládat mnoho. Třeba byli jeho vojáci i po namáhavých obchvatech a bojích, i tři dny trvajících někdy k smrti unaveni, vyskočili a postavili se jak svíčky, když přišel jejich plukovník mezi ně. Ano, po poslušnosti dostavila se naprostá důvěra, oddanost a láska...“

Byl jedním z nejvýznamnějších ruských exulantů v Československu. Spolu s jinými ruskými důstojníky byl přijat do československé armády a bylo mu uděleno domovské právo v pražském Karlíně a také československé občanství. Dostalo se mu nejprve umístění na východním Slovensku v Michalovcích a po jisté době byl jmenován zemským moravským vojenským velitelem se sídlem v Brně. Ministrem národní obrany byl jmenován armádním generálem a byla mu udělena vysoká vojenská vyznamenání československá, francouzská, jugoslávská i jiná. Podle Vladimíra Bystrova byla brněnská léta nejšťastnějším obdobím generála Vojtechovského v Československu. Nicméně skončil armádní generál Vojtechovský svou vojenskou kariéru ještě před německou okupací jako zemský velitel v Praze. Během druhé světové války nepodlehł německým svodům a nezúčastnil se tažení generála Vlasova proti rodnému Rusku.

Jeho nesmírné zásluhy o československou věc v bojích v Rusku zhodnotil pražský deník Národní politika v roce 1935 v článku Zemský vojenský velitel český, armádní generál Sergěj Vojtechovský, takto: „Legionářům z Ruska je jeho jméno dobře známo. Ač ruské národnosti, pochopil duši našich dobrovolců a tak jim splácel za důvěru láskou, oddaností. Vedl je od vítězství k vítězství, vzdoroval s nimi až desetinásobným přesilám. To voják, dodejme, dobrý voják, nezapomíná.“

Soukromý život generála Vojtechovského však nebyl šťastný. Jeho ruská manželka, Margarita, matka jeho syna, byla umělkyně a dávala přednost bohémskému životu. Navíc nikdy nepřijala Československo jako svou novou vlast. Manželovo vysoké postavení v československé armádě vnímala pouze jako prostředek k přečkání přechodného období před návratem do Ruska a k opětovnému životu ve vysoké společnosti někdejších ruských elit, píše Vladimír Bystrov. O Vojtechovském prý bylo známo, že měl mimomanželské styky s jinými ženami a svá poslední léta v Čechách trávil generál s družkou ve společné domácnosti.

Krátce po příchodu rudé armády do Prahy padl tento český hrdina ruského původu do rukou sovětské kontrarozvědky „Směrš“, uvádí Bystrov ve své knize, a skončil v jednom ze severosibiřských Gulagů. Generálovi spolubojovníci z doby československých legií na Rusi, praví autor, se marně snažili intervenovat v generálův prospěch. Zdali se o jeho osud v té době zajímal prezident Beneš, autor neuvádí.

Knihu vydalo nakladatelství Akademia v Praze roku 2007. Autor ji věnoval své „ženě a synům, kteří pochopili, proč nejde mlčet.“

MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?

DVA PROTI ŘÍŠI (Jiří Šulc, Knižní klub, 2007) RECENZE S. Berton

Titul historického románu (o 480 stránkách) o atentátu na Reinharda Heydricha 27. května 1942 je poněkud bombastický. Akce Josefa Gabčíka a Jana Kubiše sotva mohla ohrozit Hitlerovu říši, dosahující v roce 1942 vrcholu válečné rozpínivosti. Autor (1969) přečetl hodně dostupné literatury. Pochybuji, že proseděl nějaký čas v archívech. Zpracoval velmi obratně zveřejněná fakta o činnosti zahraničního a domácího odboje v 2. světové válce. V nádherně osvěžující (zejména pro člověka dlouho žijícího v cizině) češtině, zobrazuje hlavní postavy výjimečné události bez příkras, a morálních zábran. Vyličení intimních soustyků mezi Gabčíkem, Kubišem a jejich milenkami, nepřekračuje hranici mezi erotismem a pornografií. Román byl původně napsaný v angličtině. Dostal první cenu 12. ročníku Literární ceny Knižního klubu (Lidové noviny, 5. 9. 2007). Je to Šulcova prvotina, proto se nerozpakuji vyslovit poklonu autorově spisovatelskému nadání.

Mnohý čtenář bude možná udivený, jak často Šulc vkládá do úst gestapáků, i atentátníků, více než dva tučty vulgárních výrazů, dokonce i v němčině, které nelze slyšet ve slušné společnosti, anebo číst na stránkách klasického tragického románu. Hovorová i literární čeština během 40-ti letého komunistického režimu očividně značně zhrubla. Na stránce 185 používá autor nadávku "kurva" čtyřikrát. Naplno. Nevytečkovanými slovy je kniha prošpikovaná více než je zapotřebí. Znehodnocují literární hodnotu zdařeného díla. DVA PROTI ŘÍŠI je ve skutečnosti prvotřídní scénář pro jinaký film, než předvedl před mnoha léty Hollywood, anebo Jiří Sequens. Zejména pokud jde o vztahy mezi pražskými gestapáky, kteří měli na starosti odhalování činnosti parašutistů a jejich domácích pomocníků. V tom je Šulcův román unikátní. Velkou pozornost věnuje autor komisaři Heinzovi Pannwitzovi, z jehož "krátké vzpomínky" vyčerpal hodně informací, aniž by ji uvedl v pramenech na konci knihy.

Záložka knižního obalu slibuje "řadu nedávno publikovaných či málo známých skutečností", ..."založených na podrobném zkoumání pramenů a literatury". Informovaný čtenář snadno najde nemálo nesprávných tvrzení. Uvedu několik příkladů. Šulc převzal falešný údaj o Karlu Čurdovi, který prý prozradil úkryt parašutistů v chrámu sv. Cyrila a Metoděje, na Resslově ulici v Praze. Čurda nevěděl, kde se parašutisté skrývali. To vychází najevo z jeho výsledku na gestapu, kam šel dobrovolně.

Prohlašovat o Gabčíkovi a Kubišovi "skvělý s granáty a výbušninami", "vynikající střelec", "výrazně nadprůměrný" neodpovídá skutečnosti. Gabčík musel jít na doplňovací výcvik, neboť šéf britské Special Operations Executive (SOE), generál Gubbins, nebyl spokojený s jeho střelbou. Kubiš musel jít na další výcvik v házení bomby. Oba parašutisté slíbili důstojníkům SOE, že Heydricha zlikvidují, i kdyby při tom měli padnout. Gabčík zřejmě nebyl s to zabít člověka, i když to byl krutý nepřítel. Na Heydrichova řidiče Kleina, který ho pronásledoval, několikrát vystřelil, aniž by ho zasáhl. Netrefil Kleina do prsou, ani když byl od něho vzdálený pouhý metr. Klein upadl a zranil si kyčel. To dokazuje nemocniční záznam o roentgenu jeho nohy.

Šulc se dovede vžít do duševního rozpoložení parašutistů. Nerozpakuje se naznačit pochopitelné zklamání Gabčíka a Kubiše. Útok na Heydricha se oběma hrdinům nepodařil. Úkol nebyl splněn. Uvědomili si, že operaci "zvorali" a "nezvládli". Kdyby Kubiš nezachoval chladnokrevnost, a nehodil bombu na Heydrichovu mercedesku, pokus o atentát by skončil naprostým fiaskem. Střepina z karoserie prorazila neopancéřované sedadlo a zasáhla Heydricha do zad. Baktérie dokončily úspěšně Kubišovu polouspěšnou akci. Kdyby němečtí lékaři měli k dispozici penicilin, Heydrich by přežil a pokračoval, ještě s větší zuřivostí a mstivostí, v odporném katovském řemesle.

Šulc doplnil román Poznámkami autora a údaji o hlavních postavách vyprávění. Bohužel neuvedl, buď z neznalosti anebo z opatrnosti, některé skutečnosti, známé badatelům. Nejen Hana Krupková, ale také její manžel Václav, pardubičtí spolupracovníci s paraskupinou SILVER A, byl spolupracovníkem se Státní bezpečností. Sokolský odbojář Ladislav Vaněk-Jindra ("muž s knírem") nejenže po zatčení v září 1942 kolaboval s gestapem, ale po únoru 1948 prokazatelně spolupracoval s StB. Jeho jméno je právem v Cibulkově - i úředním - seznamu. Podle televizního dokumentárního filmu Miroslava Ivanova byla Vaňkova ilegální fotka z doby protektorátu, zhotovená až po válce. Knír přilepil pod Vaňkův nos maskér Národního divadla!

Heinz Pannwitz vedl skupinu odborníků proti sovětské špionážní síti, která měla agenty po celé Evropě, nejenom ve Francii. Pannwitz byl na konci války zatčen fran-

couzskou policií. Na vlastní žádost byl předán do SSSR, kde chtěl, podle vlastního záznamu, pokračovat v disinformační hře, a protihře, ve snaze posílit, v zájmu budoucího Německa, nedůvěru sovětských orgánů vůči západním válečným spojencům. Prožil si své v moskevské Ljublance a v sibiřském gulagu. Vrátil se do Západního Německa v r. 1965. Zemřel v r. 1975.

KGB se pokusila, prostřednictvím agentů 1. správy Ministerstva vnitra, proniknout do Pannwitzova prostředí v Ludwigsburku. V zájmu StB se Vaněk třikrát pokusil navázat s Pannwitzem kontakt, pod záminkou opoznámkování rukopisu pamětí. Vaněk skončil dopisy bývalému komisaři gestapa, který ho na počátku září 1942 zatkl, "se srdečnými pozdravy"! Vaněk, baron Prášil vzpomínkové literatury, mátl se svými báčkorkami badatele a veřejnost po celý dlouhý život. Jednomu historikovi dokonce řekl, že jsem si vzal za manželku Pannwitzovu vdovu! Mezi mnoha autory, kteří Vaňkovi sedlí na lep, je nejen Jiří Šulc, ale i moje maličkost. Shodou okolností byl Vaněk v září a říjnu 1941 mým profesorem chemie, na IV. reálném gymnáziu v Brně, Na Křenové. Nemohlo mně ani při nejbujnější fantazii, v nepředstavitelných preludech snů, tehdy napadnout, že ho v předaleké budoucnosti jako první veřejně odhalím jako spolupracovníka gestapa a zrádce protinacistických bojovníků.

Kvalitné plechové hračky z České republiky, výrobca „KOVAP“, vyše 60 druhov, máme autíčka, nákladáky, traktory ZETOR s príslušenstvom, žeriavy, karavany, autobusy atd. Oficiálny agent pre Austráliu a Nový Zéland.

**Kúpiť hračky - log on www.eurotoysinternational.com alebo zavolajte: Peter na (02)9311 2659, mobil 0403 314 483 alebo Scott na 0402 306 831 (v angličtine).
Email adresa: euro.toys@hotmail.com**

MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2008 VĚSTNÍK \$25?

FREE LOAN CAR
All Vehicle Servicing & Repairs!

Autolabs®
be safe. be sure

Daniel Chermak, Owner and Technical Director

We Wash & Vacuum Your Car!

209 Pittwater Rd, Manly

Ph: 9976 3255 Also open Saturdays 7.30 - 12pm

**SOKOLSKÁ RESTAURACE V NAŠEM
NÁRODNÍM DOMĚ**

**JE OTEVŘENA KAŽDOU SOBOTU OD 14 DO 21 HOD.
RESERVACE PRO VÍCE NEŽ 12 HOSTŮ V DOBĚ DLE DOHODY
NABÍZÍME ČESKÁ A SLOVENSKÁ JÍDLA – ZÁKUSKY
JSOU NAŠE SPECIALITA. VŠE SI JE MOŽNO ZAKOUPIT
I PRO ODNESENÍ DOMŮ. PROSTORY MAJÍ
KLIMATISACI VČETNĚ ODDĚLENÉ MÍSTNOSTI PRO
SVATBY A JINÉ SOUKROMÉ OSLAVY. VELKÉ
BEZPLATNÉ PARKOVIŠTĚ. VELKÝ VÝBĚR NAŠICH PIV
I MINERÁLNÍCH VOD. SLEVA PRO ČLENY SOKOLA
A PRO STUDENTY.**

MÍSTA SI JE NUTNO PŘEDEM RESERVOVAT

NA: 4987 4767, MOB 0410 413 093,

V SOBOTU NA 9452 5617

WHAT'S ON IN OUR SOKOL

Sport:

Aerobics: Every Tuesday night 8.00 pm.

Nohejbal: RING PAVEL Mob. 0419 872 835

Volejbal: Young team: Sunday afternoons

Friday team: Every Friday night

Saturday team: Saturday afternoons 4.30 pm
on the dates advertised for children's
gymnastics on the pages of this issue.

Children: Same Saturdays as volleyball above from 3.30 to 4.30 pm
on the dates advertised on the pages of this issue.

Call Jane 0438 014 125

Other sport activities: Any time by arrangement to fit-in with the above.

FOR HALL BOOKINGS RING PAVEL Mob. 0419 872 835

Restaurant / Dining:

Our favourite dishes in air-conditioned comfort.

OPEN: Saturdays 2 pm to 9 pm. Other opening times can be
arranged for parties of more than 12 guests.

FOR MORE INFORMATION AND BOOKINGS RING

4987 4767 Mob. 0410 413 093 or SAT 9452 5617

BOOKINGS ESSENTIAL

RESTAURANT IS CLOSED ON SUNDAYS

**FOR ALL ENTERTAINMENT AND SOCIAL EVENTS
WATCH OUT FOR ANNOUNCEMENTS IN "VĚSTNÍK",
SPECIAL ADVERTISING OR OUR WEBSITE:**

www.sokolsydney.com

LIBRARY: Friday 8pm to 9 pm February to November

Roční předplatné Věstníku

Za 6 čísel

\$ 25.00

Ceny reklam ve Věstníku

(6 čísel / 1 číslo)

Celá stránka \$ 240.00 / 100.00

Polovina stránky \$ 120.00 / 50.00

Třetina stránky \$ 80.00 / 33.00

Čtvrtina stránky \$ 60.00 / 25.00

VĚSTNÍK

Sokol Sydney Ltd

If undeliverable return to:

16 Grattan Cres

FRENCHS FOREST 2086

